Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 34 (1534) ♦ Вівторок, 25 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

На парламент очікує "бюджетна ніч"?

Ще 15 вересня 1996 року парламент прийняв бюджет-97 в першому читанні, з численними зауваженнями і пропозиціями. Минуло п'ять місяців, однак Міністерство фінансів досі не подало доопрацьований проект на друге читання. Складається парадоксальна ситуація: розгляд бюджету гальмується з вини уряду, а винуватою роблять... Верховну Раду! На її адресу з боку президентської адміністрації кидають вогнем-блискавицею. В ультимативному порядку висунуто умову: бюджет має бути прийнято до 14 березня! Інакше, мовляв, на парламентське «повільно» може настати президентське «швидко», аж до розпуску Верховної Ради.

(Закінчення на 3-й стор.).

Приїхали прем'єр і бізнесмени

До Києва з офіційним дводенним візитом прибув Голова Ради міністрів Італійської Республіки Романо Проді. У програмі візиту — зустрічі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом, Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком. Голову Ради міністрів Італії супроводжує група представників ділових кіл країни.

(Продовження теми на 4-й стор.)

«Знайти основу для примирення в суспільстві

І терміново прийняти закони про партії і вибори»

— завдання, що стоїть перед парламентом нашої держави. Таку думку висловили учасники консультативної наради політичних партій при Верховній Раді 22 лютого на її черговому засіданні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Іноземці грішми не розкидаються

Харків став другим обласним центром України, після Дніпропетровська, який заслужив на увагу директорів Європейського банку реконструкції та розвитку. Однак керівник групи банкірів Алан Морріс відразу заявив, що банк лише вивчає можливість інвестицій у різноманітні сфери економіки. Втім, підкреслив, що чемодан з банкнотами вони з собою не возять і якщо будуть робити вибір на користь того чи іншого підприємства, то лише після детального його вивчення.

У свою чергу керівник держадміністрації Харківської області Олег Дьомін рекомендував банкірам більш уважно придивитися до Харкова, який ще донедавна був третім містом колишнього Союзу з обсягів випуску промислової продукції, а нині посідає лише 17 місце за інвестиційними вкладами.

Легко загубити, важко заробити

Протягом 1996 року безробіття зросло в Україні втричі. За станом на 1 лютого цього року на обліку в Фонді зайнятості зареєстровано більш як 436 тис. незайнятих громадян, з яких майже 381 тис. безробітні.

Щомісячна потреба тільки на першорядні виплати безробітним і утримання державної служби зайнятості становить на сьогодні 12 млн. грн.

За прогнозом, чисельність безробітних в нинішньому році перевищить 1 млн. чоловік, у зв'язку з чим значно зростуть фінансові затрати на розв'язання проблеми зайнятості.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Нам соромно. А вам?

До відома Президента, Верховної Ради та Кабінету міністрів України

Сьогодні більшість заводів і фабрик не працюють, людей відправлено у «відпустки» без збереження заробітної платні, яку вони і так не отримують протягом півроку. Працівники сільського господарства з останніх сил намагаються зберегти практично знищене сільськогосподарське виробництво, не отримуючи також за свою нелегку працю майже нічого. Тисячі кваліфікованих медиків, учителів та інших працівників бюджетної сфери також не отримують зарплату впродовж 4—6 місяців і змушені шукати порятунку на міських ринках, де вихід зі скрути знаходять далеко не всі...

(Закінчення на 7-й стор.).

Таврували всіх і вся

У Дніпропетровську мав відбутися четвертий з'їзд Спілки офіцерів колишнього Союзу. Прибуло понад сто делегатів — передусім з багатьох регіонів України, а також із Росії, Білорусі, так званого Придністров'я і Прибалтики. Однак керівники міського управління внутрішніх справ пояснили, що дозволу на проведення акції нема. Тому з'їзду як такого не було, відбувся лише мітинг, на якому оратори таврували всіх і вся. Ухвалено звернення-протест на ім'я Президента України з приводу нібито незаконної заборони проведення з'їзду та створено ініціативну групу, котра має розпочати щось на зразок підготовки референдуму про відновлення СРСР.

Нарада в Рівному

Учора Прем'єр-міністр Павло Лазаренко здійснив робочу поїздку на Рівненщину. Глава уряду провів нараду в облдержадміністрації та представив нового главу області Миколу Сороку.

Жарти... з вибухівкою

— Готуйтеся! — попередив невідомий, зателефонувавши у п'ятницю о 13.20. Він повідомив, що на п'ятому поверсі видавництва «Преса України» закладено вибухівку. У шестиповерховому будинку видавництва новину сприйняли з гумором і оптимізмом. Але ж негайно викликали міліцію.

Прибули сапери і відразу запропонували всіх евакуювати. Однак у справжню вибухівку мало хто повірив. Тому журналісти відмовилися виходити на вулицю. Більшість газет працювала над здачею номера.

За кілька годин усе вгамувалося — нічого не знайшли.

На жаль, кияни починають звикати до подібних стресів у буденному житті. А виклик спецгрупи «на вибухівку» до «Преси України» був для міліції уже п'ятим цього дня ...

Досвід перетворення

У Празі відбувся українсько-чеський семінар по обміну досвідом з питань трансформації банківського сектора та операцій з цінними паперами.

Були обговорені питання можливості створення українсько-чеських спільних підприємств і банків, налагодження обміну інформацією про економічну ситуацію в Україні та Чехії.

Нарада у Голови Верховної Ради

24 лютого Голова Верховної Ради України Олександр Мороз провів нараду з головами постійних комісій та керівниками депутатських груп, фракцій. Розглянуто розклад засідань та організацію роботи Верховної Ради 25 — 28 лютого.

Учасники наради висловили свої міркування з деяких законопроектів, що внесені до порядку денного. Йшлося, насамперед, про проект закону про здійснення платежів на території України та порядок забезпечення податкових зобов'язань (друге читання).

Серйозна розмова точилася довкола проекту закону України про зупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення країни, який розглядався на пленарному засіданні минулого тижня. Питання досить серйозне, адже весняна посівна наближається, а сільське господарство вкрай погано забезпечене технікою, запчастинами до неї, пальним, зерном тощо.

Було піднято й питання про мораторій на смертну кару в Україні. Депутати констатували, що така робота ведеться. Тому є пропозиція профільним комісіям звернутися до Президента, щоб ввести мораторій на застосування смертної кари в Україні.

На нараді обговорено питання про проведення чергового дня уряду у Верховній Раді. Запропоновано низку важливих для держави проблем, які потрібно розв'язувати. Учасники наради зійшлись на думці, що слід запропонувати Кабміну питання про заходи щодо подолання економічної кризи, поліпшення становища в державному секторі економіки, становища з виплатою зарплат і пенсій.

Олександр Мороз порушив питання про депутатські запити, кількість яких, починаючи з першої сесії, постійно зростала. За шосту сесію їх було 286, уже нині, на початку сьомої, надійшло 90. Отже, варто подумати про скорочення часу пленарних засідань на їх оголошення, розрізнити депутатські запити і звернення.

Голови комісій та керівники депутатських груп і фракцій обговорили інші питання законотворчої діяльності.

Прес-служба Верховної Ради України.

Заява народних депутатів України – членів Селянської партії

Винятково складне соціально-економічне становище в Україні, яке стало наслідком безвідповідальної політики виконавчої влади, найближчим часом може перерости в загальнонаціональну катастрофу. Добре відомо, що в Україні базовою основою економіки є агропромисловий комплекс. Через місяць хлібороби повинні вийти в поле. Від того, в яких умовах будуть працювати селяни, залежить реальне майбутнє України. Держава ж, як і раніше, демонструє по відношенню до селянина повну зневагу.

У грудні минулого року делегати другого надзвичайного з'їзду Селянської партії у зверненні до Президента України ставили вимогу державі негайно розрахуватися за прийнятий від сільських господарств урожай 1994—1996 років. Минуло три місяці, але з селянами держава так і не розрахувалася. Гірше того, за пропозицією уряду колективні сільгосппідприємства в минулому році засипали мільйони тонн зерна у державні засіки для відповідального зберігання. Умовами передбачалося до 1 лютого ц. р. повернути господарствам зерно або оплатити його по ціні, що складається на аграрній біржі.

Настав час повернути господарствам зерно або розрахуватися за нього. Проте Кабінет міністрів прийняв постанову про перенесення на пізніше терміну повернення селянського зерна та розрахунків за нього, чим уряд у черговий раз не дотримав даного селянам слова. Хлібороби знову залишилися обдурені власним урядом, позбавлені права на власне зерно і кошти за нього. Цим підірвана кормова база у критичний ранньовесняний період та зірвана можливість закупити необхідні матеріально-технічні засоби для весняних посівних робіт.

Ми, народні депутати України — члени Селянської парії, висловлюємо рішучий протест проти порушення Кабінетом міністрів своїх зобов'язань перед колективними сільськими господарствами і вимагаємо від уряду негайно повернути селянам зерно або кошти за те, що було прийняте державою на відповідальне зберігання.

Досить дурити селянство України!

Народні депутати України: Сергій ДОВГАНЬ, Ростислав ЧАПЮК, Михайло ЛІНЧАК, Василь ЦУШКО, Григорій ЛУНЬОВ, Сергій САС, Анатолій ПЕТРЕНКО, Василь СТЕПЕНКО, Іван ГЛУХ, Євген ПЛАТОВСЬКИЙ, Григорій ДІХТЯРЕНКО, Микола ДУДЧЕНКО, Григорій ДОВГАНЧИН, Віктор ПЕТРУК.

«Знайти основу для примирення в суспільстві...»

(Початок на 1-й стор.).

Так, заступник голови Української республіканської партії Анатолій Шибіко вважає, що **«ведеться певна політична гра»**, оскільки не вдалося прийняти опрацьований і узгоджений з партіями законопроект навіть у першому читанні. Він висловив деякі зауваження до проекту закону про партії, взятого депутатами за основу і направленого на доопрацювання для повторного першого читання. Зокрема, республіканці виступають проти того, щоб Міністерство юстиції здійснювало нагляд за діяльністю політичних сил. На їхню думку, партії не повинні проходити і перереєстрацію, оскільки залишається обмаль часу, і можливий варіант, коли за допомогою чиновників та чи інша партійна структура може бути виключена з виборчого процесу.

Подібні думки висловив і представник компартії України Георгій Крючков, який зазначив, що поява ще одного альтернативного законопроекту про вибори насторожує. Тим більше, що у новому варіанті квоту партій пропонується зменшити з 50 до 25—30 відсотків. Георгій Крючков подав ряд конкретних пропозицій щодо поліпшення законопроекту, а також запропонував створити робочу групу для доопрацювання законопроектів про партії та про вибори з учасників наради.

Про те, що у суспільстві штучно підігрівається політична напруга, говорили заступник голови Демократичної партії Григорій Куценко і секретар політради Соціалістичної партії Станіслав Ніколаєнко. Зокрема, на думку останнього, **«розігрується протистояння між гілками влади»**. Станіслав Ніколаєнко навів приклади з прийняттям Конституційного договору, а також Конституції. Він вважає, що саме так виконавча влада діє і з прийняттям бюджету на поточний рік.

Частина учасників наради зійшлася на думці, що законопроект про партії все ж таки можна залишити для роботи нової Верховної Ради, а нинішньому складові парламенту варто зосередити увагу на доопрацюванні законопроекту про вибори з тим, щоб його прийняти до кінця сесії.

Багато уваги учасники наради присвятили і оцінці соціально-економічної ситуації в Україні, запровадженню у державі політичної цензури. Як зазначив один із керівників Партії «зелених» України Сергій Курикін, **«інформаційний потік стає дедалі керованіший»**. А тому учасники наради висловилися за проведення Верховною Радою парламентських слухань щодо свободи слова в Україні.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз підтримав пропозиції деяких партій розглянути на наступному засіданні наради програми виходу України з економічної кризи, щоб виробити спільну платформу, яка й «може стати основою для примирення всіх політичних сил у суспільстві». На його думку, іншим фактором для прийняття декларації про суспільне примирення, подібної до «пакту Монклоа» в Іспанії, може стати єдність дій усіх гілок влади.

Олександр Мороз окремо зупинився на проблемах, які постали перед Верховною Радою щодо прийняття законів про партії і вибори. Він повідомив, що у разі спроби депутатської групи «Конституційний центр» зірвати роботу над цими законопроектами, буде внесено зміни у чинне законодавство про вибори, щоб зняти пороги щодо явки виборців і щодо потрібного для перемоги відсотка голосів виборців.

Варто зазначити, що кількість учасників наради політичних партій порівняно з першими засіданнями зросло до 21, а це становить майже половину зареєстрованих політичних сил в Україні.

Цікаво, що того ж дня стало відомо про створення політичної консультативної ради партій при Президентові, куди увійшло 9 партій — Народно-демократична, Ліберальна, Соціал-демократична (об'єднана), Аграрна, Демократична, «зелених», Справедливості, Праці та Міжрегіональний блок реформ.

Отже, напрошується кілька висновків. Один з них був висловлений учасниками консультативної наради: в Україні ведеться певна політична гра. Інший — про те, що нині формується передвиборчий блок, на який планує опертися у майбутньому глава держави.

Володимир КОРОЛЮК.

Найбільше банкрутів – серед банків

Як домогтися здешевлення кредитів та змінити співвідношення між короткостроковими та довгостроковими позичками, оскільки останні сьогодні становлять лише близько 10 відсотків? Саме на ці запитання запропонував відповісти Голова Верховної Ради України Олександр Мороз представникам українських банків під час зустрічі, що відбулася наприкінці минулого тижня.

— Годі сподіватися, що ситуація в банківській системі надто відрізняється від загальноекономічної, —зазначив президент Асоціації українських банків (АУБ) Олександр Сугоняко. — Причому саме різке падіння обсягів виробництва та, хоч як це дивно, різке зниження інфляції змушувало банки працювати у дуже жорстких умовах. Це призвело до того, що більш як 70 банків із 230 стали проблемними. Зокрема, 25 банків працюють у режимі фінансового оздоровлення, 20 — стадії ліквідації, 22 — визнано банкрутами. Банкірів турбує низька ефективність економічної політики, а також те, що держава втратила зв'язок з підприємствами та різними корпоративними об'єднаннями. На це Олександр Мороз відповів, що ладен хоч сьогодні залучити представників асоціації до роботи в узгоджувальній комісії, яка працює над податковим законодавством. А голова парламентської Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов закликав їх подавати свої проекти законів.

Голова правління банку «Ажіо» Станіслав Аржевітин, відповідаючи на запитання Олександра Мороза, зазначив, що є дві проблеми, які треба розв'язати: нарощування довгострокових пасивів та механізм гарантії повернення цих пасивів. Причому, на його думку, головну увагу потрібно звернути на кошти, що працюють поза банками. До того ж залучення коштів населення розв'яже ще кілька проблем: буде виведено їх з тіньового обігу, та плата за цей кредит спрямовуватиметься не в інші країни, а саме нашим громадянам, тобто нарощуватиметься платоспроможність населення. Та разом з тим існують чинники, здатні знову відштовхнути громадян: зокрема, прийнято рішення про оподатковування доходів, отриманих від облігацій державної внутрішньої позики. Крім того, пропонується оподаткувати доходи за вкладами населення. Не менш болюче питання гарантій повернення кредитів, оскільки сьогодні, коли йдеться про державні підприємства, такий механізм майже відсутній. Причому для найбільших банків України, які завжди беруть участь у різних державних програмах, це і є причиною того, що у них від 30 до 90 відсотків кредитів — проблемні, а отже, цим банкам ледве вдається втримуватися на рівні ліквідності та платоспроможності. Дуже добре цю ситуацію ілюструє приклад «Промінвестбанку». Як зазначив заступник голови правління банку Анатолій Шаповалов, саме на цей банк припадає до 50 відсотків усіх довгострокових кредитів, але банк від цього лише втрати, бо здебільшого їх не повертають.

Тому, якщо ми хочемо, щоб банки здійснювали довгострокове кредитування, потрібно їх якось зацікавлювати — наприклад, звільняти довгостроковий кредит від оподаткування з тим, щоб одержуваний прибуток знову спрямовувався на довгострокове кредитування. Звертаючись насамкінець до банкірів, Олександр Мороз зазначив, що виграти ми можем лише всі разом. Або всі разом програємо.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Постанова Верховної Ради України

Про порядок ратифікації Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР

Визнаючи, що Україна як повноправний правонаступник активів колишнього СРСР, набутих за безпосередньою участю Українського народу, має повне право на успадкування частини активів та несення зобов`язань щодо сплати частини боргів колишнього СРСР;

беручи до уваги недотримання з боку уповноважених органів СРСР та їх правонаступників строків надання інформації щодо наявності активів колишнього СРСР за кордоном та оцінки ринкової вартості таких активів згідно з положеннями Протоколу про зовнішній борг та активи, укладеного 13 березня 1992 року главами урядів держав — учасниць СНД у м. Москва, а також інформації щодо аналізу балансів Держбанку СРСР, Гохрану СРСР, Банку для зовнішньоекономічної діяльності СРСР (Зовнішекономбанку СРСР), Міжнародного банку економічного співробітництва (МБЕС), Міжнародного інвестиційного банку (МІБ) та закордонних банків, що перебували у власності СРСР, згідно з рішенням Комісії повноважних представників держав — учасниць СНД з питань, пов`язаних з правонаступництвом стосовно договорів, що становлять взаємний інтерес, державної власності, державних архівів, боргів і активів колишнього СРСР, прийнятим 15 вересня 1992 року в м. Москва;

підтверджуючи дію обмінного листа між урядом України та Паризьким клубом кредиторів від 26 березня 1993 року щодо відсутності претензій кредиторів колишнього СРСР до України щодо сплати нею частки боргу СРСР

та визнаючи відповідальність за підвищення рівня економічного добробуту нинішнього та прийдешніх поколінь Українського народу, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Розглянути питання про доцільність прийняття Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР» після:

а) отримання з боку уповноважених органів Російської Федерації повної інформації щодо:

— пооб`єктного складу, балансової та ринкової вартості власності колишнього СРСР за кордоном, підтвердженої висновками міжнародного аудиту;

— стану балансів Держбанку СРСР, Гохрану СРСР, Зовнішекономбанку СРСР, його філій та відділень за кордоном колишнього СРСР, МБЕС, МІБ, закордонних банків, що перебували у власності колишнього СРСР, за станом на 1 грудня 1991 року, підтвердженого висновками міжнародного аудиту;

— обсягів золотого запасу колишнього СРСР за станом на 1 грудня 1991 року;

— обсягів та пооб`єктного складу алмазного фонду колишнього СРСР за станом на 1 грудня 1991 року;

— обсягів і структури заборгованості країн — боржників СРСР за станом на 1 грудня 1991 року, строків та умов погашення такої заборгованості, а також її руху з 1 грудня 1991 року до поточного часу;

б) повного погашення Російською Федерацією заборгованості колишнього Зовнішекономбанку СРСР перед юридичними особами — резидентами України або їх правонаступниками, а також фізичними особами — резидентами колишнього СРСР, які проживають на території України, або їх спадкоємцями в повних сумах залишків на їх рахунках в установах колишнього Зовнішекономбанку СРСР за станом на 1 грудня 1992 року, а також процентів, нарахованих на ці залишки, виходячи з ставок, застосовуваних Російською Федерацією щодо боргу України перед Російською Федерацією згідно з відповідною Угодою між Урядом України та Урядом Російської Федерації;

в) укладення та набрання чинності Угодою між Урядом України та Урядом Російської Федерації про прийняття принципів реструктуризації заборгованості України по державних кредитах, наданих Російською Федерацією, що відповідають принципам реструктуризації боргу колишнього СРСР, визначеним Угодою між Російською Федерацією та Паризьким клубом кредиторів;

г) нотифікації Української сторони про ратифікацію Російською Федерацією Угоди між Україною та Російською Федерацією про взаємне визначення прав і регулювання відносин власності від 15 січня 1993 року;

д) повного виконання Російською стороною своїх зобов`язань щодо забезпечення вступу України у права власника щодо об`єктів власності колишнього СРСР у порядку, визначеному пунктом 13 Угоди між Україною та Російською Федерацією про подальший розвиток міждержавних відносин від 23 червня 1992 року та Угодою між Урядом України та Урядом Російської Федерації про реалізацію права на власність колишнього СРСР за кордоном для цілей дипломатичних, консульських і торговельних представництв від 3 серпня 1992 року;

е) укладення та набрання чинності Угодою між Україною та Російською Федерацією про оцінку та розподіл алмазного фонду та оцінку, розподіл та/або грошову компенсацію золотого запасу колишнього СРСР за станом на 1 грудня 1991 року згідно з частками, передбаченими Договором про правонаступництво стосовно зовнішнього державного боргу та активів Союзу РСР від 4 грудня 1991 року;

є) укладення та набрання чинності Угодою про повернення в Україну цінностей, які є національним, історичним або культурним надбанням Українського народу за переліком, визначеним Урядом України;

ж) застосування Російською Федерацією у повному обсязі режиму вільної торгівлі у відносинах з Україною, включаючи скасування будь-яких тарифних або нетарифних обмежень на товари (роботи, послуги) походженням з України, та будь-яких виключень з режиму вільної торгівлі, а також відмови Російської Федерації від застосування дискримінаційних методів обмежень поставок та/або оподаткування товарів (робіт, послуг) походженням з України.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України:

провести необхідні консультації та переговори з відповідними органами Російської Федерації з метою роз`яснення позиції України щодо зовнішнього державного боргу і активів колишнього СРСР та реалізації заходів, передбачених пунктом 1 цієї Постанови;

довести до відома членів Паризького та Лондонського клубів кредиторів позицію України щодо механізму розподілу зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР.

3. Запропонувати Кабінету Міністрів України створити тимчасову спеціальну комісію з питань розподілу зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР, залучивши до неї народних депутатів України — представників всіх фракцій і груп у Верховній Раді України.

Спеціальній комісії на підставі аналізу відомостей, зазначених у пункті 1 цієї Постанови, подати на розгляд Верховної Ради України рекомендації щодо доцільності ратифікації Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР.

Голова
Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ,
19 лютого 1997 року.
№ 86/97-ВР.

У погоджувальних комісіях

Вилучили з проекту «хитрий пункт»

У суботу, 22 лютого, погоджувальна група з податкових законопроектів продовжила постатейний аналіз проекту закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів». Нагадаємо, що у зв`язку з доопрацьованими раніше базовими документами йдеться про коригування майже сімдесяти діючих законодавчих актів. Того ж дня тривав розгляд поправок до закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Пояснення давав заступник міністра фінансів Володимир Матвійчук.

Гостро дебатувалися, зокрема, статті 23 і 24 — «Компенсації та пільги громадянам, віднесеним до категорії 4» та «Пільги особам, які працювали за межами зон відчуження на роботах з особливо шкідливими умовами праці (за радіаційним фактором), пов`язаними з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС». Висловлювались думки взагалі щодо неправомірності встановлення такої категорії, щодо величезних витрат на пільги в цій наймасовішій зоні (понад десять мільярдів гривень на рік), які не в змозі забезпечити державний бюджет.

Зрештою, народні депутати, прийшли до компромісу: відновити пільгове забезпечення вітчизняними ліками. Питання ж стосовно скасування ряду інших компенсацій додатково вивчити, ще раз проаналізувати і, можливо, залишити на пленарний розгляд. Уникати «зрівнялівки», «примазування» в чорнобильських компенсаціях, але й належно захистити тих, хто цього справді потребує — такий критерій був визначальним у дискусіях.

— І тут ми стоїмо і стоятимемо твердо, — сказав представник фракції аграрників та Комісії Верховної Ради з питань АПК, земельних ресурсів і соціального розвитку села Марія Шулежко. —Необгрунтовані пропозиції щодо скасування пільг не пройдуть. Посилання на брак коштів — марне. Депутати переконані: держава зобов`язана дбати про своїх громадян. Особливо тих, перед ким завинила таким жахливим лихом.

З домашнього завдання, яке народні депутати самі для себе зробили постійним, поінформував колег уповноважений фракції комуністів, секретар Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності Володимир Немировський. Ще раз переглянувши доопрацьовані раніше законопроекти, він виявив «прокол» у проекті закону «Про податок на нерухоме майно (нерухомість)».

— Суть проблеми полягає в тому, — сказав народний депутат, — що один із пунктів статті 6 безпідставно поширює податкові пільги і на будівлі, які орендуються громадянином для використання як основного місця проживання, а також будівлі, розташовані на присадибних ділянках, за умови, що договір оренди (найму) передбачає обов`язок громадянина сплачувати податок на нерухомість. Простіше кажучи, будь-хто з домовласників, володіючи необмеженим житловим фондом, за відсутності прописки та різних підходів до визначення податкової адреси, легко ухиляється від платежів.

Народні депутати погодились з колегою, запропонувавши розробникам вилучити із законопроекту «хитрий пункт».

Координував роботу групи заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка.

Прес-служба
Верховної Ради України.

На знімку: голова узгоджувальної комісії заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка і народний депутат України Володимир Головко.

Фото Юрія ВЕРГЕРЕША.

На парламент очікує «бюджетна ніч»?

(Початок на 1-й стор.).

Про це ішлося під час чергової прес-конференції голови парламентської Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктора Суслова. Три місяці тому Кабінет міністрів подав до Верховної Ради пакет законопроектів з реформування наявної системи оподаткування у країні. Причому Кабмін розраховував з першої подачі «протиснути» прийняття цього пакета.

Віктор СУСЛОВ.

Однак метод кавалерійської атаки не спрацював: парламент, зробивши докладну експертну оцінку, виявив у запропонованих законопроектах багато такого, що, м'яко кажучи, не відповідало інтересам вітчизняного виробництва. Звідси — рекомендації Кабмінові переглянути й доопрацювати весь пакет. Представники уряду погодились, але... По суті, пакет податкових законопроектів «заліг» у кабінетах виконавчої влади. Коли він «спливе» — чіткості поки що немає. А час збігає, і напруження зростає...

Нині маємо, сказав далі Віктор Суслов, сильну політизацію всіх цих, здавалося б, суто економічних питань. Чому? Та тому, наголосив він, що уряд грає за правилами, що їх йому диктують іноземні фінансові «донори». Зокрема й передусім, вони наполягають на прийнятті без змін пакета податкових законопроектів. Звідки така зацікавленість і наполегливість отих самих «донорів»? Як то кажуть, скринька відчиняється просто: ці законопроекти передбачають надання для іноземних імпортерів таких податкових пільг і переваг, які, в разі їх прийняття, здатні будуть остаточно задушити вітчизняне виробництво. Адже сьогодні на українському ринку наявні 92 відсотки товарів іноземного виробництва і лише 8 — вітчизняного. А «донорам» треба і цю мізерію добити вщент. Тому і ставлять ультиматум: або буде прийнято весь податковий пакет і тоді уряд отримає кредит у 3,5 мільярда доларів, а коли ні — хай уряд дає собі раду як знає.

Політизація законотворчості — очевидна, зазначив Віктор Суслов. І видав багатозначний прогноз: можна гадати, що на нас невдовзі очікує «бюджетна ніч», а також «ніч податкова». Якщо мати на увазі передбачення В. Суслова, «некоректні» методи впливу з боку Президента цілком можуть повторитися...

Іван ДМИТРЕНКО.

Хроніка. Факти. Події

● *Каїр*

НС подовжено

Народні збори (парламент) Єгипту більшістю голосів затвердили декрет президента республіки про подовження ще на три роки надзвичайного стану в країні. Його було запроваджено в Єгипті одразу після того, як у жовтні 1981 року тодішнього президента Анвара Садата було вбито ісламськими екстремістами. Як заявив, виступаючи перед депутатами, прем'єр-міністр Камаль аль-Ганзурі, «закон про надзвичайний стан поширюється лише на тих, хто замішаний у терористичній діяльності й порушує закон».

● *Бухарест*

Повернули громадянство, але не корону

Колишні король Румунії Міхай і королева Анна відвідають Румунію з приватним візитом з 28 лютого по 5 березня. Про це повідомили засоби масової інформації країни з посиланням на пресбюро екс-монарха, який з 1948 року у вигнанні, мешкає у швейцарському місті Версуа.

Приїзд колишнього короля став можливий після того, як уряд Румунії постановив повернути Міхаю та членам його сім'ї румунське громадянство. Як відомо, 31 грудня 1947 року влада Румунії змусила короля підписати акт про зречення, а згодом позбавила румунського громадянства.

● *Ель-Кувейт*

У що не вірять, те перевірять

Іракці погодилися на вивезення з країни залишків 130 ракетних двигунів для їх дослідження за кордоном. Про це, як повідомило кувейтське радіо, заявив голова спеціальної комісії ООН з контролю за знищенням іракської зброї масового ураження й ракетної техніки Рольф Екеус. Вивчення цих уламків має дати відповідь на запитання: чи справді Багдад ліквідував усі свої ракети дальністю дії понад 150 км, як це передбачене рішеннями міжнародного співтовариства.

● *Таллін*

Вітаємо!

Учора Естонія відзначала 79-у річницю своєї незалежності. 24 лютого 1918 року Естонію було вперше проголошено суверенною республікою. Того дня над найвищою баштою середньовічної таллінської фортеці замайорів синьо-чорно-білий національний прапор. Після виходу республіки 1991 року зі складу СРСР цей прапор знову було проголошено символом держави, а 24 лютого — Днем незалежності.

● *Дакка*

У замаху винні

Шістнадцять чоловік, у тому числі трьох колишніх високопоставлених офіцерів, офіційно звинувачено у замаху з метою вбивства прем'єр-міністра Бангладеш Хасіни Вазед і насильницького повалення очолюваного нею уряду країни. За повідомленнями з Дакки, заарештовані на початку цього місяця функціонери крайньо правої «Партії свободи» визнали свою участь у змові й підготовці заворушень у столиці Бангладеш, щоб добитися зміни державного ладу в країні.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних агентств.

Наше «лобі» у «великій сімці»?

СЬОГОДНІ розпочинається офіційний дводенний візит в Україну Голови Ради міністрів Італійської Республіки Романо Проді.

Відтоді, як п'ять років тому в Італії почалася операція «Чисті руки», яка мала на меті притягнути до відповідальності політиків і підприємців, що мали стосунок до корупції, кабінет міністрів Італії чотири рази змінив свого главу. Романо Проді очолив Раду міністрів торік у квітні, після того, як лівоцентристський виборчий блок «Оливкове дерево», що він його очолював, здобув блискучу перемогу на парламентських виборах. Саме тоді, вперше за останніх 50 років, лівоцентристська коаліція змінила правоцентристів.

Одразу по виборах Романо Проді визначив пріоритети в діяльності уряду: боротьба з безробіттям, яке охопило 3 мільйони чоловік, оздоровлення системи державних фінансів (інфляція перевищувала 4 відсотки), проведення шкільної реформи та поглиблення принципів федералізму. З огляду на сепаратистські настрої на півночі країни, це означало, що новий глава кабінету має намір «домовитися» з сепаратистами і водночас зберегти цілісність держави.

Місцеві політичні спостерігачі вважають, що програма Проді має конструктивний і довготривалий характер. Тож сподіваються, що йому вдасться стабілізувати економіку країни до рівня, який не спричиняв би занепокоєння держав «великої сімки», до складу якої входить Італія.

Щодо україно-італійського співробітництва, то відразу після встановлення дипломатичних відносин настав період затишшя. Власне, співробітництво, не тільки економічне, а й політичне, зсунулося з мертвої точки, коли зовнішньополітичне відомство України очолив Геннадій Удовенко. Під час першої своєї прес-конференції у новій якості Геннадій Удовенко оголосив, що відносини з країнами «великої сімки» стануть пріоритетом зовнішньої політики України. У такий спосіб наша держава зробила ставку, зокрема, і на Італію. І вже 1994 року на зустрічі представників «великої сімки» в Неаполі Італія рішуче виступила за надання Україні політичної та економічної підтримки. Під час головування Італії в Центральноєвропейській ініціативі, нашу країну було прийнято асоційованим членом цієї організації. Італія також сприяла розвиткові співробітництва України з Європейським союзом і виступила за надання Україні допомоги і кредитів по лінії ЄС, Світового банку, Європейського банку реконструкції та розвитку й МВФ.

У травні 1995 року Італійську Республіку вперше з офіційним візитом відвідав Президент України Леонід Кучма. Візит у відповідь відбувся торік у жовтні, коли в Україні побував Президент Італії Луїджі Скальфаро. І ось нині до нас приїздить Голова Ради міністрів Романо Проді. Вочевидь, під час його візиту буде підписано кілька двосторонніх документів. Які саме, поки що не відомо, але нині триває робота над Конвенцією про уникнення подвійного оподаткування доходів і капіталу та попередження ухилень від сплати податків, над угодою про військове співробітництво тощо.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Про що говорять

З мафією не знався

Колишній прем'єр-міністр Угорщини Петер Борош і його син Габор Борош виграли судовий процес, пов'язаний із публікацією 1995 року в будапештській газеті «Ешти хірлап» («Вечірні новини») серії статей, в яких неоднозначно стверджувалося, що згадані особи підтримували зв'язки з українською мафією. Ні автор публікацій, ні редакція під час судових засідань не надали докази, які б могли підтвердити ці зв'язки.

Будапештський суд розв'язав справу на користь Борошів та ухвалив стягнути з винних півтора мільйона форинтів (близько тисячі американських доларів). Оскільки «Ешти хірлап» нині не видають, спростування мають опублікувати в найбільш поширеній газеті Угорщини «Непсабадшаг».

Про що мовчать

Гряде скандал?

«У березні уряд Хашимото може спалахнути яскравим полум'ям», — таку долю передрік японському кабміну відомий у країні політик, у минулому прем'єр-міністр Цутомо Хата.

Які рокові для кабміну закулісні секрети мав на увазі політик, залишилося таємницею. Можливо, кризу буде спричинено березневим обговоренням у парламенті річного бюджету. За прогнозами експертів, це обговорення має бути «гаряче». Останніми тижнями ситуацію ускладнюють скандали, пов'язані з корупцією та шахрайством, головні герої яких — високопоставлені працівники державних відомств, політики й великі бізнесмени.

Крім того, в Японії обурені тим, що Рютаро Хашимото не виконав своєї обіцянки щодо виведення країни з економічної кризи. За час його керівництва кабміном гаманці японців схудли ще більше.

Свій 122-й день народження відсвяткувала найстаріша, принаймні за паспортом, жителька планети — француженка Жанна Кальман. Її першість офіційно визнано «Книгою рекордів Гіннесса» ще 1988 року, і відтоді щороку 21 лютого Жанна підіймає планку власного рекорду дедалі вище.

Медики дивуються: стан її серцево-судинної, травної та дихальної систем «навіть кращий від задовільного». Захоплення викликає й те, що старійшина людства зберегла гострий розум, цікавість до подій, що відбуваються у Франції та в світі. Головною «незручністю» для неї є слух: ліве вухо не чує зовсім, а праве «іноді відмовляє».

Коментар

ЧИ ВПАДЕ СТІНА

ТАК цікаво: на спільній прес-конференції державного секретаря США Мадлен Олбрайт і глави зовнішньополітичного відомства Росії Євгена Примакова, яка відбулася після завершення її візиту, пролунали два майже протилежні висновки. Пані Олбрайт з оптимізмом оцінює підсумки зустрічей у Кремлі, а у пана Примакова цього оптимізму значно менше.

Тож домовилися чи ні? Адже Москва так само вперто стверджує, що здійснення планів НАТО спричинить поділ Європи і створить воєнну загрозу для Росії. А Захід вважає, що розширення західного альянсу на схід навіть важливіше, ніж падіння Берлінської стіни. Тож перед зустріччю з Президентом Єльциним держсекретар США здійснила поїздку європейськими столицями, щоб виробити єдиний підхід Північноатлантичного альянсу щодо Росії.

І в Москві вона поводилася досить гнучко: не тиснула, не вимагала, а намагалася переконати своїх візаві, обстоюючи співробітництво між партнерами з НАТО та Росією, залишаючи за США, як цілком зрозуміле, роль провідної держави. Щоправда, у цьому вона намагалася переконати і європейських політиків, яким, коли говорити відверто, нема що протиставити прагненню Сполучених Штатів винятковиої ролі в міжнародній політиці, в тому числі й у питаннях розширення НАТО.

Уже в липні на майбутньому саміті НАТО в Мадриді запрошення вступити до альянсу в 1999 році мають отримати перші з кандидатів. США прагнуть прискорити цей процес. Тим часом у Європі немає однозначної думки про те, як саме має відбуватися розширення і яка ціна, що її належить заплатити за згоду Москви щодо вступу до альянсу держав Східної Європи. А часу залишається дедалі менше. І російське керівництво чудово про це знає. І про те, яку ціну може запросити за свою згоду. Тож і не поспішає. Хоча, коли Олбрайт вважає результати переговорів оптимістичними, то, виходить, Москва все-таки подала їй знак надії.

З іншого боку, вирішальне значення для остаточного визначення своїх позицій у питанні щодо розширення НАТО матиме призначена на 21 березня в Гельсінкі російсько-американська зустріч на найвищому рівні.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Батько за сина відповідає

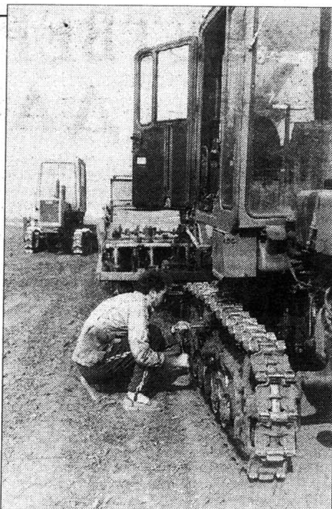
Не родись щасливим, а родись... сином президента. Саме так, мабуть, прокоментували в мільйонах польських сімей результати судового фарсу щодо сім'ї екс-президента Леха Валенси.

До двох років позбавлення волі умовно, штрафу приблизно 1700 доларів США та позбавлення прав водія на 6 років засуджено одного з його синів, визнаного винним у скоєнні ДТП у нетверезому стані. Провину його збільшує той факт, що злочин було скоєно, коли син Валенси вже відбував умовне покарання за аналогічне правопорушення. Щоправда, тоді він був за кермом чужої машини і не мав при собі прав водія.

Українському селянинові потрібна техніка, а не обіцянки

Успадок від минулих часів Україна отримала основні виробничі фонди, зношені на 45 відсотків. Проблема з сільськогосподарською технікою ускладнювалася тим, що її ефективність була дуже низька, а втрати врожаю, відповідно, — високі. Протягом кількох років парк сільськогосподарської техніки в Україні не оновлювався. Тепер для того, щоб у повному обсязі закінчувати жнива, нам необхідно щорічно давати селу щонайменше до тисячі зернозбиральних комбайнів.

Отже уряд у 1992 році підготував комплексне розв'язання проблеми технічного переоснащення сільського господарства — Національну програму сільськогосподарського машинобудування. Треба звернути увагу на те, що програму підготовлено до гіперінфляції 1993 року, яку було спричинено відсутністю економічних реформ. До гіперінфляції, що вимила оборотні кошти підприємств, у тому числі — підприємств машинобудівної галузі, до загострення проблеми дефіциту державного бюджету. Відтак, у програму закладали інженерні та фінансові розрахунки, що не враховували труднощів, з якими пізніше стикнулася наша економіка. Власне, проблеми з фінансуванням програми почалися з самого початку її реалізації.

Кажучи про проблему фінансування конкретної програми, не можна уникнути ширшого контексту проблем фінансового менеджменту в нашій економіці. Треба пишатися тим, що наші науковці можуть створювати технології світового рівня. Неодноразово доводилося чути, що наші інженери-емігранти часто перевершують за своєю кваліфікацією західних колег. Але сучасний високо- чи середньотехнологічний продукт може з'явитися лише за умови поєднання інженерного генія розробників технології та детальної розробки схеми фінансування проекту. На жаль, ми досить часто недооцінюємо важливість другого компонента успіху, а це ставить під сумнів саму можливість здійснення того чи іншого проекту. Щоб виробити продукцію та реалізувати її, постає потреба в оборотних коштах, у банківських кредитах, а українська банківська система слабка —замість великих кредитоспроможних банків ми маємо велику кількість малих банків, що спроможні надавати лише короткострокові кредити, та й то під високі проценти.

Але інколи доводиться стикатися не тільки з недооцінкою фінансового менеджменту чи певних його аспектів, а й із закидами на адресу людей, які за нинішньої фінансової скрути шукають нестандартні рішення, котрі допомогли б зрушити з місця проблему технічного переоснащення села. При цьому трапляються випадки, коли про економічну некомпетентність деяких палких захисників селянства казати не доводиться —в «захисному» пориві вони припускаються помилок уже на рівні формальної логіки, помилок, які їхні шкільні вчителі математики їм навряд чи вибачили б.

Ось про що пише, наприклад, Б. Поліщук в одній із відомих газет. «Позаторік латаною-перелатаною зернозбиральною технікою ми човпли у полі місяць і втратили на кожному гектарі по тонні зерна. Лише на шести мільйонах гектарів озимини це залишені в стерні не менш як 600 мільйонів доларів. То чи треба нам старцювати по світу і канючити гроші? Не знайдемо для Національної програми 200 мільйонів гривень, а 600 мільйонів доларів приорали?»

Як не розділити думку Б. Поліщука щодо втраченого урожаю? Але як зрозуміти посилання на те, що гроші на реалізацію вітчизняної програми слід було взяти з 600 мільйонів доларів, якщо ті мільйони — «приорані»? Як можна взяти те, чого в природі не існує, не зміг би пояснити не лише вчитель математики, а й учитель фізики, який добре знає, що з «нічого», тобто, з неотриманих грошей, не можна взяти «щось», у тому числі й 200 мільйонів гривень.

Урядовці, які усвідомили всі труднощі фінансування вітчизняного проекту, почали шукати альтернативні джерела фінансування. Якщо грошей немає всередині країни, їх треба взяти ззовні. Та оскільки «за так» у світі ніхто грошей не дає, розпочалася копітка робота щодо залучення зовнішніх фінансових ресурсів на максимально вигідних для нас умовах. Проводили і проводять цю роботу аж ніяк не з метою провалу Національної програми, а для задоволення нагальних потреб сільського господарства у техніці та акумулювання через підвищення ефективності ведення нашого сільського господарства засобів, необхідних для здійснення тієї самої Національної програми сільськогосподарського машинобудування.

Не маючи вільних коштів на закупівлю високопродуктивної імпортної техніки, уряд змушений приймати рішення про задоволення потреб сільськогосподарського виробника шляхом отримання товарних кредитів. Таким чином підписано угоди про закупівлю 1000 комбайнів «Джон Дір» (США) (з них 600 торік вже отримано), понад 1200 німецьких комбайнів «Клаас» та «МДВ», 90 — «Нью Золланд» (США). Таким чином частково знято напругу щодо забезпечення технікою зернозбиральних робіт. Корпорація «Украгропромбіржа» передала комбайни «Джон Дір» мехзагонам у 23 областях України. Для їх обслуговування створено 12 СТО, один склад запчастин, а це все —робочі місця для наших людей. Не кажучи вже про те, що 1200 українських комбайнерів пройшли безплатні курси — вчилися працювати на техніці фірми «Джон Дір».

31 січня 1997 року український уряд підтримав рішення Валютно-кредитної ради Кабміну (ВКР) про надання урядових гарантій під закупівлю зерно- і кормозбиральної техніки виробництва німецької фірми «Клаас» на суму 81,3 мільйона німецьких марок.

Треба особливо наголосити на тому, що отримані кредити ми не «проїдаємо», як це часто траплялося за «старих добрих часів», а вкладаємо у сільськогосподарське виробництво. А це і є основною передумовою того, що ми зможемо повернути ці кредити. Мало того, всі закуплені матеріально-технічні ресурси, поставлені в Україну, реалізуються товаровиробникам на умовах зустрічної поставки ними в державні ресурси зерна та часткової оплати в національній валюті. Інакше кажучи, наші господарства мають можливість отримати техніку під майбутній урожай, а в умовах дефіциту оборотних коштів, фінансової скрути на селі це особливо важливо. Варто підкреслити, що при цьому жодного навантаження не несе на собі державний бюджет. Адже господарства працюють із регіональними та галузевими об'єднаннями, що забезпечують для них необхідні умови для ефективного використання техніки. Обходячись під час реалізації програм сільськогосподарського машинобудування без коштів держбюджету, ми створюємо умови для підтримки соціальної сфери. Тобто, для виплати зарплати вчителям, лікарям та іншим «бюджетникам».

Досвід експлуатації імпортної техніки у господарствах України засвідчив: застосування сучасних механізмів на завершальному етапі — під час жнив — не може спровна забезпечити реалізацію великого потенціалу нашого сільського господарства. Отож ідемо до використання комплексних технологій, які дають змогу селянинові високопродуктивно працювати протягом усього циклу сільськогосподарського виробництва — від посівної до жнив. Тому Мінсільгосппрод прийняв рішення про необхідність закупівлі потужних імпортних тракторів.

Тепер концерн «Украгротехсервіс» та Національне агентство України з реконструкції та розвитку (НАУРР) проводять велику роботу для закупівлі по німецькій кредитній лінії тракторів фірм «Лемке» та «Фенд», а за кредитною програмою Ексімбанку США — 400 тракторів «Джон Дір».

Водночас відповідні державні інституції роблять усе можливе для того, щоб якнайефективніше використовувати поєднання іноземних кредитів із прямими інвестиціями. Ми докладаємо усіх зусиль для того, щоб організувати на вітчизняних підприємствах виробництво сучасної техніки за імпортними технологіями. Так, постановою Кабінету міністрів України від 7 лютого 1996 року передбачено не лише закуповувати техніку фірми «Джон Дір», а й створювати в Україні спільні виробництва, які виготовлятимуть запчастини і комплектувальні до цих комбайнів, а також підприємство з випуску комбайнів. Передбачається, що американські комбайни збиратимуть в Україні з імпортних комплектувальних з наступним переходом до використання комплектувальних, виготовлених українськими підприємствами, і збільшенням їхньої частки зрештою до 80 відсотків. Ця схема, до розробки якої великих зусиль доклали фахівці НАУРР, перебуває на завершальній стадії доопрацювання. Отже, можна сподіватися, що перші «Джон Діри» виробництва Херсонського комбайнового заводу уже найближчим часом з'являться на українських полях.

На жаль, не завжди вдається погодити інтереси з іноземними партнерами так, щоб від цього виграли українські підприємства. Так, у разі реалізації проектів виробництва на ВО «Рівнесільмаш» датських комбайнів «Массей Фергюсон» чи німецьких «Хеге» наші сільськогосподарські підприємства потрапили б у залежність від імпортних запчастин, а робочі місця були б створені не у нас, а за кордоном. У проекті «Хеге» не передбачили джерела здійснення п'ятнадцятивідсоткового авансового платежу, не було реальних джерел поповнення оборотних коштів, без яких організація виробництва неможлива. За проектом «Массей Фергюсон» 6 мільйонів доларів США було потрібно не для організації спільного виробництва, а для закупівлі 50 готових комбайнів у кредит під гарантію українського уряду. Та через відсутність двосторонньої кредитної лінії з Данією навіть цю частину проекту здійснити неможливо.

21 грудня 1996 року відбулося засідання ВКР, на якому розглянуто питання закупівлі сільськогосподарської техніки компаній «Кейс» та «Джон Дір». Проект компанії «Кейс», що вже вдруге розглядали на ВКР, і цього разу було направлено на доопрацювання проекту угоди про надання Мінфіном гарантій щодо сплати 15 відсотків коштів, яких український позичальник не має, — здебільшого при експорті країни-кредитори покривають 85 відсотків контракту, решту — 15 відсотків — має надалі покривати український імпортер. Якщо у разі із закупівлею «Джон Дірів» п'ятнадцятивідсотковий авансовий платіж здійснювала американська сторона за рахунок кредиту Ексімбанку США, то за проектом фірми «Кейс» Українська аграрна біржа вишукує можливості отримання комерційного кредиту для здійснення авансового платежу в західноєвропейських банках під додаткові гарантії Мінфіну. Якщо питання авансового платежу буде розв'язано, ВКР зможе підтримати і проект фірми «Кейс».

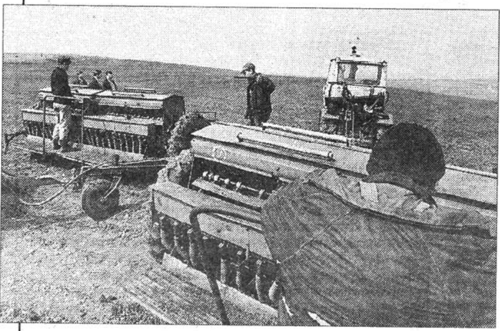
Врешті, так само, як і проект фірми «Кейс», проект «Джон Дір» було відправлено ВКР на доопрацювання, але вже з причин його недостатньої розробки і невиконання встановлених вимог щодо наявності обов'язкових висновків та документів.

На сьогодні з метою вибору найвигіднішого проекту ВО «Південмаш» веде паралельні переговори про спільне виробництво сільськогосподарської техніки з американськими компаніями «Джон Дір» та «Кейс» і німецькою фірмою «Клаас». Тож виробляти в Україні сучасну сільськогосподарську техніку, працюватимуть машинобудівні підприємства, буде створено робочі місця, зростуть доходи підприємств і державного бюджету, а це дасть можливість спрямувати більше коштів для підтримки соціальної сфери.

У своїй роботі ми виходимо з того, що придбання імпортної сільськогосподарської техніки — не самоціль. З її допомогою ми зможемо зібрати потрібні для налагодження виробництва вітчизняної сільськогосподарської техніки сотні мільйонів гривень і запустити механізм, який зробить можливим виробництво техніки на наших підприємствах. І врешті-решт призведе до поліпшення становища вітчизняного, промислового і сільськогосподарського товаровиробника, до підвищення рівня внутрішнього споживання і рівня життя населення.

Нелегко розв'язувати проблеми аграрного сектора — на прості рішення у загальному контексті непростої економічної ситуації в країні розраховувати не доводиться. За таких умов особливої ваги набирають зусилля фахівців і аналітиків, які прагнуть конструктивно розв'язувати проблеми вітчизняного товаровиробника.

І непоправної шкоди справі завдають дилетантські спекуляції на труднощах перехідного періоду. Але це вже справа сумління кожного: вибирати між копіткою працею над розв'язанням конкретних проблем, чи маніпуляціями задля вдоволення вузькокорпоративних інтересів.

Роман ШПЕК,
голова Національного агентства реконструкції та розвитку, народний депутат України.

«ЧЕТВЕРТА ВЛАДА» НЕ ОБСЛУГА ДЛЯ ДВОХ ПЕРШИХ

Ми продовжуємо розмову на тему свободи слова (див. «ГУ» за 11 лютого 1997 р.), тему, актуальну не тільки для тих, хто пише, показує, розповідає, а й тих, хто читає, дивиться, слухає. Врешті-решт, і для тих, хто, «замовляючи музику», відводить «четвертій владі» жалюгідну роль лакузи.

Нинішні співрозмовники: народні депутати голова Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації, член фракції «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя» Віктор Понеділко та голова Української республіканської партії Богдан Ярошинський —відповідають на чотири запитання оглядача «Голосу України» Людмили Коханець:

— Що таке свобода слова і як за неї боротися? Чи можлива вона, зокрема, у партійній пресі?

— Ваше ставлення до президентського вето на закон «Про порядок висвітлення діяльності Верховної Ради в засобах масової інформації» і його пропозиції «охопити порядком усі гілки влади»?

— Чи доводилося вам особисто зазнавати утисків «голосу правди»?

— Як захистити інформаційний простір України від експансії з боку інших держав?

Віктор ПОНЕДІЛКО:

«Словоблуддя з акцентами як фактор необ'єктивності»

1. Свобода слова існує лише в ідеалі. А ми живемо в реальному світі, де поряд із правом на свободу слова існує ще й механізм реалізації цього права. А реалізація вже межує з прагматизмом: у чиїх руках той механізм, той і керує свободою слова. Незалежним журналіст може бути лише за однієї умови: якщо він в одній особі поєднуватиме і творця, і власника, і видавця, і багатія. Ви знаєте, хто це може собі дозволити в Україні? Навіть якщо редактор за сумісництвом — видавець, він усе одно під тиском «економічних обставин» танцює під чиюсь музику. Колись один американець, закинувши ногу за ногу, досить саркастично запитав мене: «Де ти шукаєш свободу слова? В країні свободи? Не шукай. Бо її ніде немає. Свобода слова — це свобода дій видавця і господаря». Цинічно, але правильно.

Немає незалежності і в партійній пресі — лівого, правого, центристського спрямування. Вона не може бути абстрактно демократичною, не може захищати якісь загальні засади, не спираючись на відповідне ідеологічне підгрунтя. Тому перекіс є однозначно. Хоча й партійні газети можуть бути демократичними і досить вільними у викладенні різноманітних думок — звичайно, в межах політичної кон'юнктури. Втім, це методика не тільки партійних газет...

2. Абсолютна більшість українських засобів масової інформації є адаптором політики, яку проводить Президент. Та якби ж то справа була просто в Леонідові Даниловичу. Президенти, депутати приходять і йдуть, а народ залишається. І ота психологічна атмосфера, яку формують заангажовані засоби масової інформації, врешті-решт, б'є не по Президентові чи парламентові, а по народу, по державі. Будь-яка влада міцна не тому, що вона має вертикаль чи горизонталь. Вона міцна тільки тоді, коли я, ви хочемо підкорятися цій владі, коли народ підтримує її, бо вона розуміє його інтереси.

Коли ми тут, у сесійному залі, намагалися відхилити президентське вето, йшлося не про якусь політичну кон'юнктуру чи партійні ігрища. Я піднявся на трибуну цілком свідомий, що просто необхідно подолати вето: перед цим був в окрузі і зустрічався з керівниками підприємств різних форм власності. Напередодні адміністрація роз'яснювала їм переваги «нової податкової політики». Я також скористався можливістю поговорити про законопроекти з «податкового пакета»: запитую у своїх виборців, як мені голосувати? У відповідь — кілька солоних слів на мою адресу, на адресу Верховної Ради: тільки гроші проїдаєте наші, займаєтеся балаканиною, а з податками нічого не вирішили. Терміново вимагаємо... Тоді я дістаю пакет цих законопроектів. Ось за це голосувати? Ні. А за це? Ні. І так далі, одне слово, як у поганому анекдоті: тобі добре, а йому недобре, ви спочатку між собою розберіться.

Тобто, у людей настільки викривлене уявлення про події, не без допомоги засобів масової інформації, що вони взагалі не можуть розібратися, що відбувається у верхів'ї влади. Щоразу коментарі як не одного шановного журналіста «з акцентами», то іншого — або словоблуддя, або відверте пересмикування фактів.

Наша комісія завершує роботу над законопроектом про порядок висвітлення діяльності всіх органів державної влади. Складний документ, там є статті, які доведеться «пробивати» у сесійному залі. Наприклад, стаття про акредитацію журналістів. Нині діє норма дозвільна, а не реєструюча, як у цивілізованих країнах. Тобто, прес-служби або дозволяють, або не дозволяють вам працювати в парламенті, адміністрації Президента, Кабінеті міністрів. Однак журналіст за Конституцією має право на одержання інформації, жодних проблем з акредитацією у вітчизняних кореспондентів не повинно бути: показав редакційне посвідчення, зареєструвався — і працюй, будь ласка. Ложа преси не вміщує всіх бажаючих? А це вже проблема самих журналістів —приходь раніше, щоб зайняти місце. Закон має бути демократичним. Так само і з питаннями фінансування. Треба в бюджет кожної гілки влади окремим рядком записати: на висвітлення діяльності. Ось кошти —використовуй їх або за тиждень, або за рік; але за межі — ні-ні.

Цей законопроект повторює ідеологію попереднього, на який Президент наклав вето, але тепер стосується порядку висвітлення діяльності всіх гілок влади. Підкреслюю: наша комісія намагатиметься все зробити, щоб новий закон не мав нічого спільного з елементами цензури, навпаки, він має створити сприятливіші умови для праці журналістів.

3. Перший раз мене «перекрутила» обласна газета «Индустриальное Запорожье». Втім, це справа давніх літ. І нині буває таке, що в матеріалах не пізнаю себе. Буває й так: інтерв'ю зі мною не подобається редакторам, і вони взагалі знімають його зі сторінок. Недавній приклад, «Всеукраинские ведомости». Журналіст, який зробив зі мною розмову, був змушений через це піти з редакції. На телебаченні, яке тоді очолював наш нинішній шановний міністр інформації, одне моє інтерв'ю також не допустили до ефіру — за вказівкою пана Кулика. Найпарадоксальніше, що в ньому йшлося про конституційні норми гарантування свободи слова і права журналістів на професійну діяльність. Ці норми давали змогу журналістові відчувати себе справді представником четвертої влади. Інтерв'ю не було ні антипрезидентське, ні пропарламентське, але...

Засоби масової інформації не повинні обслуговувати владу, навпаки, протидіяти тим прорахункам, що їх вона припускається. Інакше велика відповідальність за всі провали лягає і на журналістів.

4. Мене більше непокоїть звуження моєї, громадянина України, можливості одержувати інформацію. Не треба боятися негативного впливу закордонних видань. Народ у нас досить розумний, щоб розібратися, що добре, а що погано, де антиукраїнська пропаганда, де — ні. Якщо не до вподоби якась газета чи телекомпанія — можна не читати і не дивитися їх. Я, скажімо, знаю, про що весь час пише газета «Независимость» — немає проблем, я її не читаю, за винятком хіба що оглядів Васіна. Так і з іншими виданнями.

Боротьбу з інформаційною експансією інших країн, на мій погляд, треба вести іншими методами: не забороною чужих, а підтримкою вітчизняних засобів масової інформації. Це проблема і Президента, і парламенту, і Кабінету міністрів. Якщо влада і надалі буде вибірково «любити» якісь видання, якщо не створить сприятливих умов для «четвертої гілки» —посередника між нею і суспільством, то ніколи не зникне середовище виконавців владних вказівок. Тоді про яку свободу слова ми взагалі з вами говоримо?

Богдан ЯРОШИНСЬКИЙ:

«Дозована інформація може вдарити бумерангом»

1. Свобода слова — поняття дуже складне: його треба розглядати в контексті суспільно-політичних змін, які відбулися за останнє десятиріччя в Україні. Звичайно, у порівнянні з 1989 роком сьогодні в різних політичних сил є набагато більше можливостей для розкриття своїх позицій. Інша справа, що вони висвітлюються нерівномірно, то це переважно залежить від самих партій. Нічого крамольного тут не бачу. Це закономірно. Немає такої країни, де невеличкі політичні сили мали б однакові можливості для впливу на засоби масової інформації з солідними, авторитетними у суспільстві партіями. Саме політичні партії повинні боротися за цей вплив.

Зрозуміло, що абсолютно вільної преси немає і не може бути. Вона завжди залежна від тих чи інших політичних сил, від того чи іншого «гаманця». Традиційного підходу, який формувався в комуністичну епоху: всім порівну, всі однаково пишуть, — уже ніколи не буде. І слава Богу. Коли комуністи мали більшість — 239 місць — у парламенті, вони мали змогу і «контролювати» більшість засобів масової інформації. Стало їх у Верховній Раді менше — відповідно й скоротилися можливості впливу на пресу. Якщо, припустимо, в майбутньому парламенті ліві наберуть 50 голосів, вони ще більше нагнітатимуть на «утиск свободи слова». А коли вдасться знов посісти тут тотальні позиції, зона свободи слова для них розшириться. Тобто все залежить від політичного впливу певної партії.

При цьому менш впливові сили, які перебувають в опозиції до влади, можуть повніше відображати інтереси більшості населення, але від такої обставини їхні шанси «здобути» газети, радіо й телебачення не збільшуються.

Посягання на свободу слова бачу в іншій проблемі, дуже актуальній нині для нашої держави. Не таємниця, що триває протистояння між двома гілками влади, між Президентом і парламентом у цілому. Засоби масової інформації відіграють у цьому протистоянні не останню роль. Зрозуміло, що Президент прагне впливу на пресу й ефір: тільки так українські громадяни одержуватимуть дозовану, «потрібну» інформацію про стан справ у суспільстві. Будь-якому правителеві невигідно сьогодні всебічно висвітлювати причини негативних процесів — провалів в економічній, соціальній сфері. Тому Леонід Данилович так завзято нині й використовує досвід свого попередника. Пам'ятаєте, як Леонід Макарович свого часу послугувався «четвертою владою»? І в ефірі, і на шпальтах — Кравчук, Кравчук, Кравчук... Щоправда, він пересолив і програв: населення України тоді розібралося, що Президент для підвищення власного авторитету використовує державні кошти на ефір. Тоді Кравчука переміг його конкурент Кучма, який не мав такого доступу до засобів масової інформації. На жаль, Леонід Данилович забув гіркий урок свого попередника і подався второваним шляхом. На мій погляд, це програшний маршрут: використання засобів масової інформації для підвищення своєї ролі на тлі економічного занепаду буде бумерангом повертатися до «замовника музики». Завтра може статися так, що екс-президент Кучма матиме такий самий мінімальний доступ до телебачення, радіо і газет, які мають колишні лідери.

2. Я є одним з депутатів, які голосували за всебічне висвітлення в засобах масової інформації роботи нашого парламенту, включаючи повну радіотрансляцію. Розуміючи, що у Верховній Раді не знайдеться досить сил для подолання президентського вето, ми запропонували проміжний варіант: часткову трансляцію і спеціальний депутатський канал на телебаченні.

Одне слово, до позиції Президента в цьому питанні ставлюся негативно. Але вона цілком зрозуміла. Що ж... У нас такий глава держави, який будує свої стосунки з законодавчою владою виключно на протистоянні. Вчора він програв (маю на увазі прийняття Конституції в стінах парламенту), сьогодні знову перейшов у наступ — новий виток протистояння йому потрібен, щоб перекрити можливості виступів як лівих, так і правих, усіх, хто не згоджується з його позицією. Президент вважає, якщо буде менше в ефірі голосів критики, якщо менше буде аналізу ситуацій, то народ і далі ходитиме з переконанням, що в нас ще не все так погано, як ми думаємо, що стан справ поліпшується завдяки старанням «батька нації», що в нас немає інших політиків, які можуть вирішувати питання інакше, ніж це робить Президент. Але народ у нас мудрий, його цього разу не вдасться «кинути»...

Я б не хотів сильно критикувати Президента — він є виразником ідеології посткомуністичної номенклатури і не хоче віддавати влади — не з власних інтересів, навіть не з інтересів окремих кланів, а цілого прошарку людей, які хочуть зберегти своє становище.

3. Як голова УРП я не відчував того, що журналісти прагнуть замовчати лінію нашої партії. Всі політичні акції, наші ініціативи висвітлювалися на сторінках різних газет, в тому числі і в «Голосі України». Інколи траплялися, щоправда, й перекручення наших позицій, двозначне трактування тих чи інших подій у житті УРП. Це типово для багатьох українських газет. Але найбільше непрогнозованими (чи, точніше, прогнозованими), тенденційними виданнями, на мій погляд, є так звана національно-демократична газета «Час/Тайм» і часопис «Товариш». Вони просто-таки заангажовані на нищівну критику своїх опонентів, об'єктивне висвітлення інших політичних сил тут не «проходить». Помічаючи, що наша партія врізалася в електорат, з одного боку, Соціалістичної партії, з другого — Руху, і ті, й інші з насолодою паплюжать голову УРП. Ось так виходить: «борці за вільну незалежну пресу» з лівого і правого флангів у своїх партійних газетах перетворюються на людей, які використовують слово для дискредитації і приниження політичних суперників. Це взагалі властиво партійній пресі.

4. Тут треба розмежувати два моменти. В Україні є дуже багато російськомовної преси. Серед цих видань значна частина патріотичних, які чітко відстоюють державницькі ідеї. І є відверті антиукраїнські видання. Ті сили, які вчора боролися за українську незалежність, мали менше можливостей для розкриття своїх політичних поглядів, ніж російські спецслужби нині на території України. Якби наш Президент, який надзвичайно серйозну увагу звертає на українські опозиційні видання, перекриваючи їм цьому «доступ повітря», таку ж саму увагу приділяв антиукраїнським засобам масової інформації, то, може, й був би якийсь ефект, а так лише загальні гасла про захист вітчизняного інформаційного простору. Ці антидержавні мас-медіа, отже, не такі страшні для Президента, як внутрішньополітичні, нелояльні до нього видання. Видно, звик жити мірками попередньої епохи, коли ми мали єдиний інформаційний простір і з Москви приходили на периферію центральні газети.

Між тим, московська влада дуже добре пильнує, аби на території Росії не розповсюджувалося «вороже слово». Згадаймо, яку боротьбу вели російські спецслужби проти прибалтійських засобів масової інформації і їх проникнення у федерацію. Цього чомусь не хоче зрозуміти наша вища влада.

Інтерв'ю взяла
Людмила КОХАНЕЦЬ.

ЗАМІСТЬ КОМЕНТАРЮ

У недавній заяві депутатська група «Реформи» звернулася до керівників засобів масової інформації з ідеалістичним проханням — утримуватися від публікації замовних матеріалів, бо «правда для журналістів —над усе». Напевно, не один редактор був щиро потішений цим проханням. А платити хто буде, панове?

Правда для чесного журналіста — справді над усе. І більшість керівників засобів масової інформації хотіли б очолювати по-справжньому незалежні видання. Але поки що... Втім, про «поки що» ми вже розповідали в статті «Це гірке слово «свобода», йшлося про це і в нинішніх інтерв'ю. Майстер парламентських афоризмів Василь Степенко недавно «видав» чергову крилату фразу: «Розум — поняття відносне: він або є, або його нема». Свободи слова не було, не є... Буде? Все в цьому світі відносне...

Нам соромно. А вам?

(Початок на 1-й стор.).

Таке становище в місті та районі склалося тому, що нині немає жодного платоспроможного підприємства чи організації, всі загнані у фінансово-економічну прірву непродуманою, як ми вважаємо, податковою політикою уряду, відсутністю дійового механізму реанімації промислового та сільськогосподарського виробництва. Нам, керівникам цих виробництв, **соромно, що робітники змушені брати в заводських буфетах по буханцю хліба на «чорний список», бо не мають грошей купити найнеобхідніше для життя.**

Відомий закон життя: у всьому винен той, хто стоїть ближче. А ближче нас до робітників уже нікого й немає. Але що ми можемо їм сказати, чим зарадити? Податки залишаються грабіжницькими, як і банківські кредити, які до того ще й оформити практично майже неможливо. Більш як 30 випадків безакцептного списання грошей з рахунку підприємств згідно з чинним законодавством зробили їх керівників неспроможними розв'язувати будь-яке питання. Лише з цих причин закриваються фабрики і заводи не тільки в нашому місті та районі, а, думаємо, що й по всій країні. Працювати в таких умовах стало просто безглуздям. Звичайно, ми слідкуємо за «податковою революцією», котру обіцяє уряд. Але якщо буде введено податок на нерухомість, тобто на основні засоби виробництва підприємств, то це означатиме крах економіки держави, бо більшість заводів, фабрик, КСП будуть знищені в лічені години. У відомі часи цей податок назвали б зловмисництвом з усіма наслідками... А як інакше розуміти, що **після того, як нас змусили проіндексувати вартість основних засобів у 8,7 раза, збираються з цих фантастичних сум стягувати податки?** Немало серед нас є ще таких, котрі добре пам'ятають, як обкладали податком фруктові дерева і що з того вийшло. Невже це повториться в наші часи?

Разом з тим на тлі розвалених підприємств лише в нашому скромному місті **створено безліч фіскальних органів** з численними працівниками, котрих уже, і сміх, і гріх, **розмістити ніде. Під нові держструктури в місті вже зайнято колишні комбінати побутового обслуговування населення, готелі і навіть заводоуправління.** Але скільки б не було податків та всіх інших перевіряльних і контрольних служб, бюджети міста та району збіднюються день у день. Поповнювати їх просто нікому і нічим. **Закрито вже декілька місяців: кращий у колишньому Радянському Союзі місцевий завод залізобетонних виробів, пір'яно-пухову фабрику, яка отримала перед Новим роком гран-прі в Іспанії за кращу продукцію в Європі, життєво важливі в Одеській області м'ясокомбінат, цукровий завод, меблеву фабрику, інші підприємства. Всі вони сьогодні не дають у бюджет жодної копійки.** А люди внаслідок цього опинилися за межею виживання, що загрожує найнепередбачнішими наслідками. Вони йдуть до нас, своїх керівників, з проханнями і навіть з погрозами. Що ми можемо сказати їм у відповідь? Як їм допомогти, а заразом ще й передбачити поведінку тисяч сімей військовослужбовців Котовського гарнізону, котрим місто та район допомогти нині просто не в змозі!

Більшість із нас пройшли нелегку школу життя і встигли побачити в ній усяке. Але того, що відбувається сьогодні в економіці держави, збагнути просто неможливо. Закликаємо Президента України, Голову Верховної Ради, Прем'єр-міністра розібратися **в проблемах зупинення виробництв** та зробити все, щоб держава з них почала оживати. П'ять важких та довгих років ми, як могли, **«тримали удар»** реформ, сподіваючись, що вони принесуть довгожданий результат. Але, на жаль, усі ці непрості зусилля, як свідчить час, виявилися марними.

Вважаємо своїм громадянським обов'язком довести все це складне і тривожне становище в окремо взятому місті та районі до вашого відома для своєчасного прийняття державного рішення і вимагаємо: **припинити чвари** серед вищих гілок влади України, що, вважаємо, на шкоду загальній справі відродження держави; **не стягувати податок на нерухомість підприємств; розв'язати проблему кредитування для поповнення обігових коштів під розумні 15—20 відсотків; установити справжній пріоритет вітчизняних виробників промислової та сільськогосподарської продукції; переглянути співвідношення працюючих, контролюючих, наглядаючих та інших фіскальних органів, яке досягло абсурдної величини і є гальмом економічних реформ.**

За дорученням трудових колективів звернення підписали 34 керівники підприємств і організацій Котовська та Котовського району Одеської області.

Петро МЕЛЬНИК,
народний депутат України по Котовському виборчому округу № 306.

Володимир СЛЄДНЄВ: Я захищаю звання народного депутата

9 ЛИПНЯ 1994 року колишнього народного депутата України, директора Донецького металургійного заводу Володимира Слєднєва було увільнено з посади за невиконання умов контракту. Понад два роки колишній депутат і директор добивається відновлення справедливості.

Наприкінці січня Володимир Слєднєв надіслав звернення до Президента України Леоніда Кучми, Голови Верховної Ради Олександра Мороза та народних депутатів 12-го і 13-го скликань. У ньому, зокрема, йдеться про те, що 1 березня 1995 року Донецький обласний суд поновив на роботі позивача. Однак під тиском певних сил колегія Верховного суду з цивільних справ винесла ухвалу, якою рішення Донецького суду скасувала, а справу передала до Луганського обласного суду. Звернення на ім'я Генерального прокурора і Голови Верховного Суду результату не дали.

Лише через рік після звільнення міністр промисловості звернувся до Верховної Ради з проханням дати згоду на звільнення Володимира Слєднєва з посади директора заводу, по суті підтримати незаконне рішення міністерства.

5 липня 1995 року Верховна Рада відмовилася дати таку згоду. Однак її рішення ніхто не виконав досі. Не реагувала на дії законодавців ані Генеральна прокуратура, ані Верховний Суд. Натомість Луганський обласний суд 28 вересня 1996 року своєю ухвалою залишив без розгляду позов Володимира Слєднєва до Міністерства промисловості. Цю саму ухвалу підтримав і голова Верховного Суду.

У своєму зверненні колишній народний депутат України загострює увагу на обставинах звільнення з посади. Зокрема, Володимир Слєднєв підкреслює, що у 1993 році очолюване ним підприємство повністю виконало держзамовлення. Проте ліцензії на експорт металу отримало тільки у травні наступного року, що спричинило певне падіння обсягів виробництва протягом п'яти місяців 1994 року. І хоча надалі ситуація почала змінюватися на краще, було прийнято рішення про його увільнення з посади.

На думку Володимира Слєднєва, нині підприємство доведене фактично до банкрутства, що спонукало Кабінет міністрів з подання Мінпрому провести приватизацію його. По суті за безцінь передано .46 відсотків акцій іноземному інвестору. До його рук потрапили унікальні, єдині в Україні, електроплавильні печі потужністю 100 тонн з вакуумною установкою і позапічним комплексом обробки сталі.

Звертаючись до Президента України, Володимир Слєднєв загострює увагу на проблемах галузі, зокрема на Костянтинівському АТ «Червоний Жовтень» (Донецька область). Так, товар, отриманий за бартером, директори включають до обсягу реалізованої продукції за ціною на 15—20 відсотків вищою від оптової. Це веде до колосальних збитків, бюджет недоотримує тисячі гривень. На складах зберігається чимало готової продукції, а зарплата робітникам не виплачується. Зокрема, АТ «Червоний Жовтень» утримує на складах готової продукції на 2 мільйони гривень, а заборгованість робітникам з травня минулого року становить 1,2 мільйона.

Володимир Слєднєв вважає, що причина такого становища — у некомпетентності нинішніх керівників галузі, акціонерних товариств та асоціацій. З другого боку, колишній народний депутат України переконаний: реформа металургійного комплексу пішла хибним шляхом. Зокрема, стверджує він, варто було надати ширших прав підприємствам відповідно до Закону «Про підприємство» з наступною корпоратизацією. Водночас Володимир Слєднєв переконаний: Україні не потрібне щорічне виробництво 50 мільйонів тонн сталі. Його варто скоротити наполовину — інакше галузь буде розвалено.

Звертаючися до Леоніда Кучми, Володимир Слєднєв стверджує, що тільки Президент України може допомогти йому захистити честь і гідність. Окрім того, опальний директор заводу переконаний, що до реалізації програми економічних реформ варто залучити обізнаних, грамотних спеціалістів, які здебільшого опинилися на узбіччі процесу перетворень.

Водночас колишній народний депутат звертає увагу Голови Верховної Ради Олександра Мороза на те, що судова влада і прокуратура нехтують закони і керуються урядовими актами. Володимир Слєднєв просить винести на розгляд сесії це питання, бо йдеться про невиконання законів, а відтак — про честь і гідність усього депутатського корпусу України.

«Захищаючи себе, я захищаю вас, захищаю звання народного депутата, який пройшов горнило передвиборної боротьби і отримав вотум довіри своїх виборців, але потім був безпідставно і грубо оббріханий своїми опонентами, — звертається Володимир Слєднєв до своїх колишніх і нинішніх колег—депутатів. Адже таку ситуацію можуть створити довкола кожного з вас. Прошу вас на сесіях, у комісіях, фракціях постійно тримати під контролем розв'язання мого питання, оскільки це врешті-решт авторитет і Верховної Ради, постанови якої не виконуються».

Володимир КОРОЛЮК.

Верховна Рада України: сьома сесія

Хроніка законотворення

У вівторок, 18 лютого, після реєстрації і оголошення запитів та заяв Верховна Рада першим розглянула питання про вступ новообраного народного депутата Андрія Звонаржа на посаду народного депутата України. Народний депутат Андрій Юрійович Звонарж склав присягу на вірність Україні.

Далі народні депутати розглянули питання про організацію роботи Верховної Ради України на пленарному тижні. Голова Верховної Ради Олександр Мороз повідомив, що на засіданні ради фракцій і груп висловлено пропозицію працювати наступного тижня в пленарному режимі, оскільки підготовлено цілий блок питань, які треба розглянути до прийняття бюджету. Проте під час голосування ця пропозиція не набрала необхідної кількості голосів, і її було перенесено до порядку денного наступного дня.

Сесія прийняла рішення продовжити термін інвентаризації майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР. Повернулися народні депутати і до питання про призначення суддів Конституційного суду України від Верховної Ради України. Проте зал не дійшов згоди щодо процедури виборів поданих кандидатур на ці високі посади.

На пропозицію Кабінету міністрів Верховна Рада розглянула проект закону про внесення змін до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на спирт етиловий та алкогольні напої» (стосовно вин і коньяків, вироблених з вітчизняної сировини). Передбачається, що введення його в дію дасть можливість забезпечити надходження до бюджету десятків мільйонів гривень. **Сесія прийняла закон — 269 «за».**

У третьому читанні в цілому прийнято закон, яким внесено зміни до Закону «Про податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів».

Сесія дала згоду на арешт голови Гребінківського районного суду Полтавської області Олексія Івановича Радзівона, якого звинувачено в одержанні хабара.

У третьому читанні прийнято один з найважливіших нині законів — Закон України «Про систему оподаткування», який є визначальним для подальшої роботи над проектом бюджету. Цей закон установив вичерпний перелік податків і платежів, обов'язкових до виплати в Україні. До 1 квітня уряд має привести всі свої рішення у відповідність із прийнятим законом.

На вечірньому засіданні розпочалося обговорення закону про ратифікацію Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР, яке тривало наступного дня.

* * *

Цього дня першим на сесії розглянуто питання про роботу Верховної Ради України наступного тижня. Цього разу аргументи, наведені Головою Верховної Ради України і рядом народних депутатів, вплинули на сесійний зал, і було прийнято рішення: з 25 по 28 лютого працювати в пленарному режимі.

Далі було оголошено запити народних депутатів і продовжено обговорення проекту закону України про ратифікацію Угоди між Україною та Російською Федерацією про врегулювання питань правонаступництва щодо зовнішнього державного боргу та активів колишнього СРСР. Дискусія засвідчила різні підходи й розуміння проблеми. Сесія підтримала Комісію з питань фінансів і банківської діяльності і прийняла поданий нею проект постанови про порядок ратифікації Угоди.

Кабінет міністрів має створити спеціальну комісію, яка вивчить питання і підготує новий проект постанови та подасть на розгляд Верховної Ради.

Сесія підтримала ряд пропозицій Президента України до Закону «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств», деякі відхилила, підтвердивши правомірність інших статей 304 голосами. Прийнято, як зазначалося в підсумку, серйозний і авторитетний закон, що підлягає беззаперечному виконанню.

На пропозицію Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Верховна Рада прискіпливо обговорила проект Постанови про тимчасовий порядок митного оформлення вантажів гуманітарної допомоги, що надходять на митну територію України від іноземних юридичних та фізичних осіб. Народні депутати висловили занепокоєність тим, що гуманітарна допомога нерівномірно розподіляється між регіонами, нерідко стає предметом незаконної торгівлі. Вирішено усі товари, що надходять, піддавати обов'язковому декларуванню. Постанову прийнято.

Майже все вечірнє засідання народні депутати присвятили обговоренню проекту закону України про професійні спілки. Розгляд законопроекту перенесено на повторне перше читання.

Про активнішу участь громадськості в охороні громадського порядку і державного кордону йшлося наприкінці вечірнього засідання. На запитання про статус і повноваження народних дружин, інших формувань, хто їх створює, хто контролює, які їх обов'язки, —обговорюваний законопроект дав чіткі відповіді. Його і прийнято в першому читанні.

***

20 лютого до розгляду законопроекту про призупинення спаду сільськогосподарського виробництва та продовольче забезпечення країни Верховна Рада приступила відразу після оголошення запитів. Проте народні депутати визнали цей проект недостатньо готовим і проголосували за те, щоб відправити його на повторне перше читання.

Законопроект про списання та реструктуризацію податкових зобов'язань платників податків станом на 1 жовтня 1996 року спричинив цілий ряд запитань принципового характеру. Комісії з питань фінансів і банківської діяльності доручено на наступну середу внести на розгляд сесії загальний проект закону «Про платежі».

Сесія розглянула проект закону України про внесення змін до Закону «Про Конституційний суд України», ініційований народним депутатом Олександром Єльяшкевичем, де головною була норма про перенесення місця роботи Конституційного суду з Києва до міста Харкова. Закон не прийнято. У другому читанні прийнято закон «Про індексацію грошових доходів населення», а поданий на третє читання закон про Кабінет міністрів України було піддано критиці, і його розгляд перенесено на наступний тиждень. Сесія доручила народним депутатам Віталію Масолу, Валерію Черепу та Володимиру Пехоті взяти участь у його доопрацюванні.

Верховна Рада внесла зміни до Закону «Про Арбітражний суд» та до Арбітражного процесуального кодексу.

Верховна Рада України прийняла постанову про загальний план законодавчих робіт на 1997 рік. Стоїть мета —упорядкувати законопроектну роботу і сформувати порядок денний VII—VIII сесій Верховної Ради України з урахуванням потреби послідовного розвитку та систематизації законодавства України на довгочасну перспективу.

* * *

За участі 313 народних депутатів розпочався пленарний день 21 лютого.

Прийнявши постанову про направлення депутатських запитів керівникам уряду і деяких відомств, Верховна Рада приступила до розгляду надзвичайно важливого закону України про радіаційний захист людини. Доповідь першого заступника міністра охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України Олександра Смишляєва та співдоповідь голови підкомісії Комісії з питань Чорнобильської катастрофи Миколи Пилипенка зал в основному сприйняв позитивно. За прийняття закону в першому читанні проголосували 237 народних депутатів. Прийнято і постанову з цього питання.

Розгляд проекту закону про вивезення та ввезення культурних цінностей став першим важливим кроком Верховної Ради на шляху практичної реалізації положень Конституції України щодо забезпечення захисту та збереження історико-культурної спадщини держави, повернення на рідні терени культурних цінностей нашого народу. 240 народних депутатів ухвалили законопроект у першому читанні.

Аж три законопроекти про зброю довелося розглядати Верховній Раді. Кожний законопроект мав важливі правові положення. Щоб їх зберегти в єдиному законопроекті, Верховна Рада доручила комісіям —з питань законності і правопорядку та з питань оборони і державної безпеки — за участі розробників проектів укласти з трьох документів один і подати його на розгляд сесії.

Верховна Рада ратифікувала Договір про дружбу і співробітництво між Україною і Киргизькою Республікою.

Народні депутати хвилиною мовчання вшанували пам'ять видатного політичного діяча КНР, ініціатора реформ, які вивели Китай з економічного та політичного хаосу, Ден Сяопіна, котрий помер на 93-му році життя.

На цьому пленарний тиждень завершився.

Прес-служба Верховної Ради України.
24 лютого 1997 року.

Досвід Китаю —

Феномен Китаю на шляху до ринкової системи.

Помилки перших років реформ України, які зумовили зубожіння широких верств населення, деградацію її суспільства.

Формування умов, необхідних для економічного відродження України.

Про Китайську Народну Республіку, про її феноменальні успіхи в розбудові ринково-економічної системи говорять і пишуть багато. Ніхто не може заперечити, не може не помітити, а тим більше відкинути економічні успіхи Китаю.

Якщо для подвоєння обсягів виробництва на душу населення Великобританії, починаючи з 1780 р., було потрібно 58 років, США — 47 років (з 1839 р.), то після другої світової війни подвоїли обсяг виробництва на душу населення швидше, ніж Японія: Бразилія — за 18 років, Індонезія — за 17 років, Південна Корея — за 11 років. А Китай має феноменальний результат подвоєння виробництва на душу населення за 10 років у наш час. До того ж за післявоєнні роки Китаю вдалося також подвоїти середню тривалість життя з 35 років до 72 років для чоловіків і 82 років — для жінок.

Для нас ці успіхи дуже повчальні, бо безсистемно розпочаті реформи, реформи без мети, без врахування ідеології ринку за п'ять років спричинили спад виробництва теж більш як удвічі, хоча стартові умови за рівнем науки, освіти, охорони здоров'я науково-технічного потенціалу в цілому в нас були набагато кращі.

Якщо по вертикальній осі (див. мал.) відкласти у відсотках ступінь втручання держави в економіку від 0 до 100 %, то легко побачити, що нижня заштрихована смуга відповідає класичному (або дикому) капіталізму, коли держава майже не втручається в економіку: ідеальній моделі класичному капіталізму відповідає ідеальна модель вільного ринку.

Верхній заштрихованій смузі умовно відповідає державний соціалізм, коли держава повністю (на 100 %) втручається у всі галузі економіки.

Із цього малюнка видно, що і класичний капіталізм, і державний соціалізм є крайнощами розвитку суспільства за ступенем втручання держави в економіку.

Між цими двома крайнощами — простір змішаної економіки. Якщо користуватися термінологією А. Гальчинського, то країни зі змішаною економікою можна віднести або до категорії країн із капіталізованим соціалізмом, або до соціалізованого капіталізму залежно від ступеня втручання держави в економіку, від співвідношення приватного та державного секторів в економіці, від рівня соціальної захищеності та рівня розв'язання інших загальнодержавних або й планетарних проблем.

Зазначимо, що оці крайнощі розвитку суспільства —державний соціалізм та класичний капіталізм — у розвинутих країнах себе вичерпали у XX столітті. На початку XX століття, 30-ті роки, спочатку себе вичерпав класичний капіталізм під час Великої депресії 1929—1933 р. р., коли спад виробництва сягнув 46 %, а рівень безробіття перевищив 35 %. Ця криза створила загрозу всьому капіталістичному світу, врятовано його було від краху завдяки економічній революції Кейнса, яку в США провів тодішній їх президент — Ф. Рузвельт.

Сенс цієї революції полягав у відході від класичних принципів вільного ринку — невтручання держави в економіку в інтересах розвитку власного виробництва, зростання зайнятості населення, розв'язання проблем соціального захисту тієї частини населення, яка цього потребує, і взагалі втручання в ті ланки ринкової системи, де механізм ринкової саморегуляції не спрацьовує зовсім або спрацьовує ще недостатньо ефективно.

У другій половині XX століття у США соціальний захист населення досяг такого рівня, що, як відомо, значна частина мешканців США не хоче працювати, хоча може влаштуватися на роботу.

У такій ситуації для США безумовно корисно згадати про вихідні положення класичного капіталізму, тобто надати певну перевагу на якийсь період ідеям монетарної економічної теорії Фрідмана. Проте для США характерне одночасне існування і дій сукупності всіх економічних теорій і течій.

Іншими словами, для США корисно пройти трохи по шляху (1') економічної контрреволюції Фрідмана (щодо економічної революції Кейнса).

Наприкінці XX століття з відомих причин краху зазнала й система державного соціалізму. Україна, точніше —її політичні лідери й керівники, цілком відлучили державу від втручання в економіку, тобто вибрали за чужими порадами, за рекомендаціями іноземних експертів шлях монетарної економічної політики Фрідмана, шлях (2) до класичного капіталізму, може, і не розуміючи, що в колі слаборозвинутих країн не повинно бути країни, яка на початку реформ за рівнем науки, освіти, інтелекту нації, за рівнем науково-технічного, промислового потенціалу, кваліфікації своїх робітників мала б претендувати на те, щоб на початку XXI століття увійти в коло розвинутих постіндустріальних країн.

Тепер ми, умовно, перебуваємо в точці А, і прихильники монетарної економічної політики, а це передовсім міжнародні фінансові організації (Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, Європейський банк реконструкції і розвитку), штовхають нас ще далі (поз. 5 див. мал.). На превеликий жаль, деякі лідери й керівники України прислухаються до їхніх порад, виконують беззаперечно їхні умови. Чому?

Хоча, виходячи із власного інтересу, Україна мусить відкинути ці поради, що ведуть її до повного зубожіння, а націю загалом до деградації, бо сьогодні духовність, освіта, наука, весь науково-технічний потенціал відсунуто на узбіччя розвитку суспільства. Україна повинна, і негайно, змінити курс реформ і піти по шляху 4 — в коло країн зі змішаною економікою, а не йти далі в лоно класичного (дикого) капіталізму.

На відміну від України, Китай пішов шляхом 3 — одразу до кола розвинутих держав. Успіхи його відомі.

Тепер проаналізуймо, чому Китаю вдалося піти своїм шляхом прогресу — 3, а Україні — ні.

Сфера змішаної економіки — це сфера, в якій держава намагається надати простір дії ринковим механізмам.

Михайло Павловський, народний депутат України, голова парламентської групи із зв'язків з Китайською Народною Республікою, член проводу Української республіканської партії

Так-от, головною, визначальною в ринковій системі є дія механізму «власного інтересу», який зрештою переростає у стратегію ринкової системи — стратегію розширення ринку, яка за сприятливих для неї умов, за відсутності протидії переростає в ідеологію поглинання ринків. У книзі автора «Шлях України» (К., в-во «Техніка», 1996.) додається до відомих у літературі шляхів поглинання ринків ще п'ять нових, характерних для постсоціалістичних країн, у тому числі України.

Стратегія розширення ринків реалізується через механізм лібералізації зовнішньоекономічної діяльності.

Для балансу інтересів політиці лібералізації зовнішньоекономічної діяльності розвинуті країни або країни з достатньо незалежними лідерами-патріотами протиставляють політику захисту (зрозуміло, економічними методами) свого ринку та свого виробництва, звучання якої часто пом'якшують уживанням терміну «протекціонізм».

Неупереджені економісти розуміють, що ринкова система може ефективно працювати тільки за наявності раціональної структури виробництва. Та оскільки ринковий механізм саморегуляції незданен формувати таку структуру, цю функцію через механізм промислової політики повинна брати на себе держава. Але виконати її вона зможе в ринковому середовищі тільки за умови достатньої незалежності її уряду.

І, нарешті, в ринковому середовищі вільно та впевнено може почуватися держава, в якій розв'язано проблему національної безпеки. Вона визначається не так кількістю збройних сил, як її технологічним лідерством або принаймні технологічною незалежністю, яка дає змогу одночасно досягти політичної, економічної та соціальної мети за умови незалежності політичного мислення та політичної поведінки її лідерів.

Так, беручи до уваги «психологію» та правила поведінки у ринковому середовищі, враховуючи уроки трагічної «культурної революції», яка за інтенсивністю руйнівних сил щодо падіння виробництва та масштабів порушення прав людини (в Китаї всіх прав, в Україні — в основному економічних) зіставна з наслідками наших реформ перших років, КНР стала на власний шлях реформ — 5 (див. мал.). Його розпочали 1979 року і назвали шляхом соціалістичної модернізації з китайською специфікою. Позитивне тут уже те, що Китаю вистачило слів і термінів, щоб назвати цей шлях посвоєму.

За період з 1979 по 1995 р. р. середньорічний приріст ВВП у Китаї становив 9,86 %, а в 1996 році, порівняно з 1995 р., — 12,2 %. За абсолютними показникам виробництва ряду найважливіших видів промислової та сільськогосподарської продукції Китай вийшов на перше місце у світі. Зокрема, в галузі сільського господарства (зерно, м'ясо, птиця, яйця, продукція водних промислів, рослинні та тваринні жири); в легкій промисловості — виробництво бавовняного текстилю, вовняних та шовкових тканин, швейних виробів, велосипедів, телевізорів, пральних машин.

Саме в результаті правильної політики реформ уже нині Китай здатен, спираючись на власні сили, виробляти комплексне обладнання для гірничодобувних, енергетичних, металургійних, хімічних, автомобільних, суднобудівних підприємств великої індустрії.

Китай має одну із наймасштабніших у світі програм розвитку таких наукоємних галузей, як авіаційна та ракетно-космічна.

Потрібно врахувати, що, маючи третю (9,6 млн кв. км) за площею територію після Росії та Канади, але найбільшу у світі кількість населення — 1 млрд. 211 млн. чоловік — і тільки 7 % орної землі — 94,01 млн. га, 0,078 га на кожного жителя, у Китаї лише 5 % населення проживає за межею бідності. Він експортує сільськогосподарську продукцію. В нас за межею бідності — більш як 80 % за населенням 50 млн. і орної землі на душу населення — 0,815 га.

Реформа в Китаї відбувається не стихійно і не за рекомендаціями іноземних експертів, а згідно з власною довгочасною стратегією реформ, яка охоплює економічну систему, соціальні проблеми, проблеми національної безпеки на основі відкритості Китаю зовнішньому світові, на основі свого співвідношення державного регулювання (соціалізму) та ринкової саморегуляції (капіталізму), свого співвідношення приватної та державної власності. І Китай не звітує міжнародним фінансовим організаціям про стан і темпи своєї приватизації, бо він з ними просто не співпрацює.

Стратегічні засади реформ у Китаї періодично коригують. Так, на XIII Всекитайському з'їзді КПК в 1987 році накреслено три етапи реформ — економічного будівництва та модернізації Китаю.

На першому — збільшити валовий внутрішній продукт (ВВП) удвічі порівняно з 1980 роком, забезпечити спожива населення одягом та харчуванням.

На другому етапі — домогтися до кінця століття (2000 року) чотирикратного збільшення ВВП порівняно з 1980 роком і піднести добробут народу на рівень середнього достатку.

На третьому етапі, приблизно в середині наступного століття, в основному завершити модернізацію країни, довести показник ВВП на душу населення до рівня розвинутих країн.

Мету першого етапу досягнуто наприкінці 80-х років, мету другого — уже в 1995 році замість очікуваного 2000-го.

Це спонукало внести корективи до стратегії розвитку Китаю, що знайшло відображення в «Дев'ятому п'ятилітньому плані народногосподарського і соціального розвитку та перспективно-цільовій програмі до 2010 року».

А в нас немає чіткої, зрозумілої людям стратегії економічного розвитку держави, програми діяльності урядів складали, як правило, на один рік, та й ті не виконували. Останню програму діяльності Кабінету міністрів складено на три роки. На відміну від попередніх це — перша програма, в якій задекларовано відродження власного виробництва як необхідної умови виходу із кризи. На жаль, у цій програмі недостатньо уваги приділено гарантованим умовам відродження України, без виконання яких кінцевий результат може бути значно нижчий від очі-

уроки Україні!

кованого. Докладніше про це буде сказано в кінці статті.

А тепер спробуймо дати відповідь на головне питання. Чому в китайське виробництво ідуть іноземні інвестиції, які останніми роками перевищують 46 млрд. доларів за рік, а ми не можемо допроситися 1 млрд. доларів на умовах міжнародних фінансових організацій, які до того ж не допускають пряме кредитування саме нашого виробництва? Чому нам Захід обіцяє інвестиції тільки на запропонованих ним умовах:

1) виконання їхньої програми приватизації, бо в державний сектор вони не хочуть інвестувати;

2) перетворення землі на товар купівлі-продажу;

3) розукрупнення колективних сільськогосподарських господарств;

4) повного відлучення держави від втручання в економіку.

Чому ті самі західні інвестори інвестують в основному державний сектор економіки і не ставлять аналогічних умов Китаю, хоч земля там не є товаром, її тільки здають в оренду, і Китай за своєю програмою та своєю схемою проводить приватизацію? Має він і свою стратегію економічного розвитку та свою промислову політику.

Відповідь на ці питання одна. Вона випливає із логіки стратегії розширення ринку, яка сягає корінням ідеології «власного інтересу».

Якщо в разі спроби розширення або поглинання ринку західний експортер домагається згоди на підписання угоди щодо лібералізації зовнішньоекономічної діяльності, вільної торгівлі і до того ж може без перепон продавати власну готову продукцію, а тим більше застарілу або неякісну (автомобілі, товари широкого вжитку, харчові продукти, ліки, обладнання тощо), то він ніколи не інвестуватиме виробництво цієї країни, бо це йому невигідно. Це за таких умов безглуздо і суперечить ідеології ринкової системи. А якщо в разі спроби проникнути на ринок експортер наражається на перепони в формі умов, промислової або державної політики, законодавства тощо, то він змушений їх враховувати, щоб усе-таки не втратити можливості розширення ринку.

Саме цю ідеологію ринку Китай враховує, а Україна її нехтує.

У чому ж зміст реформ Китаю?

1. Відмовившися від догматичного комуністичного вчення більшовиків і поклавши в основу своєї діяльності загальнолюдські цінності, КПК як пріоритет своєї діяльності визначила національне та економічне відродження Китаю з урахуванням тисячолітньої історії своєї країни, традицій менталітету народу без озирання на підказки та рекомендації міжнародних фінансових організацій, вибравши стратегічним шляхом реформ розбудову соціалістичної ринкової економіки і, отже, шлях у коло розвинутих держав.

2. Задекларувавши відкритість зовнішньому світові, Китай підпорядкував цю відкритість своїй стратегії економічного розвитку, своїй меті, своїй промисловій політиці і, отже, інтересам промислової політики та інтересам широких верств населення Китаю.

3. Китай створив стабільне законодавство, яке забезпечує державні гарантії захисту вітчизняних та іноземних інвестицій протягом тривалого часу, залишивши за державою визначальну роль у регулюванні економіки в інтересах національних пріоритетів, створивши умови для розвитку тільки виробництва на терені Китаю і майже вилучивши прецеденти створення спільних підприємств, які займалися б посередницькою діяльністю та торгівлею імпортними товарами. (Проблема посередника — це найбільший біль України, це її економічний парадокс).

4. У Китаї всі кредити, інвестиції, всі прибутки в державному та приватному секторах спрямовують тільки у виробництво Китаю. З цієї держави сьогодні неможливо вивезти валюту за кордон за відпрацьованою у нас схемою: спочатку штучне створення дефіциту вітчизняного товару, а потім обвальна закупівля його за кордоном (як це робиться із газовими лічильниками, харчовими продуктами і навіть з вином та горілкою) та ще й на пільгових умовах.

5. До Китаю практично неможливо завезти застарілу продукцію або технологію. (Це ми перетворили Україну на смітник Європи, заполонивши наші вулиці старими автомобілями, замість того щоб створити, і вже давно, сучасне спільне виробництво автомобілів).

6. Заохочуючи ввезення нових технологій та обладнання, Китай так будує свою промислову політику, щоб усе-таки створити та спертися при цьому саме на власні науку, науково-технічний та технологічний потенціал.

Це дуже повчально, бо за умов нашої внутрішньої і зовнішньої політики ми тільки пасивно спостерігаємо, як гине наша освіта, наука, науково-технічний, технологічний потенціал, наша духовність.

Докладніше механізм реалізації цих особливостей реформ Китаю автор має намір викласти в наступних своїх статтях із серії «Досвід Китаю — уроки Китаю», які будуть присвячені конкретним питанням науки та науково-технічного прогресу Китаю, особливостям та формам приватизації, створенню різних видів економічних зон, досвіду розв'язання соціальних проблем у цій країні.

Отже, виходячи із досвіду розвитку Китаю, враховуючи ідеологію ринкової системи, «власний інтерес», який породжує стратегію розширення, а то й поглинання ринків, що реалізується через політику лібералізації, політичним лідерам та керівникам України, дбаючи про інтереси України, широких верств населення, варто було б діяти у такий спосіб.

Беззаперечно виконати схвалену Верховною Радою України останню Програму діяльності Кабінету міністрів, яка є першою програмою, що задекларувала відродження виробництва України. Реалізація в ринковому середовищі

цього стратегічного завдання, як показує світовий досвід, і Китаю також, потребує зміни внутрішньої та зовнішньої політики в таких напрямах:

1. Від беззастережної політики лібералізації зовнішньоекономічної діяльності перейти до стратегії захисту власного ринку та власного виробництва, відкривши Україну зовнішньому світу в питаннях реалізації її стратегії економічного розвитку, її промислової політики.

2. Виходячи з того, що і шлях до класичного капіталізму, і шлях до державного соціалізму однаково є шляхами до деградації суспільства, реформи здійснювати не за порадами іноземних експертів або за схемою Росії, а змінити їх курс, подбавши про інтереси України, її народу. Треба розробити довгочасну стратегію економічного розвитку України, яка врахувала б позитивний досвід Китаю і передбачала орієнтацію на власну освіту, науку, охорону здоров'я, науково-технічний та технологічний потенціал, на відродження духовності, на менталітет народу України, на віру у працездатність, розум і талант нашого народу.

3. Усі сфери суспільного життя, усі форми діяльності, і насамперед грошово-фінансову систему, підпорядкувати інтересам економічного відродження України, питанням її національної безпеки як основи зростання добробуту широких верств населення.

4. Патріотизм, незалежність у прийнятті рішень політичних лідерів та керівників держави, виходячи з інтересів України, широких верств її населення, а не підпорядкування їх ідеям реформ заради реформ, чужим інтересам з політичними чи економічними втратами для України, є необхідною умовою відродження нашої держави, зміцнення її політичного та економічного суверенітету.

ПОТРІБНА КОРЕКЦІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Аграрна реформа — складова частина економічної реформи. Її мета — здійснити перехід від неефективної сталінської моделі колективного господарювання до перевірених світовою практикою кооперативних та індивідуальних форм, що дозволить зупинити катастрофічний спад виробництва сільськогосподарської продукції, створити повний достаток її.

Стрижень аграрних перетворень — земельна реформа. Її основна мета: утвердити на землі таких виробників, які у повній мірі виявляли б приватний інтерес у колективній праці чи ефективно господарювали самостійно.

Велика роль в успішному проведенні земельної реформи належить правовому забезпеченню її. Минуло понад два роки з того часу, коли Президент заявив про свій намір подати до Верховної Ради законопроект про паювання землі сільськогосподарських підприємств. Але чомусь не подав. Чи не тому тепер маємо замість одного закону два президентські укази: один від 10 листопада 1994 року про передачу державних земель сільськогосподарського призначення в колективну власність сільгосппідприємства та про поділ цих земель на частки (паї) без виділення їх у натурі, і другий —від 8 серпня 1995 року про порядок паювання земель. На мій погляд, є вірним як обраний Президентом курс земельної реформи, так і спосіб досягнення поставленої мети.

Паювання має завершитися видачею сертифікатів на право володіння земельною часткою. Цим реалізується право селянина на вільний вибір форми господарювання —колективної чи індивідуальної. Одержавши сертифікат на землю, селянин почуватиме себе господарем. Зросте його інтерес до високопродуктивної праці.

Обидва укази Президента можуть служити основою законопроекту, але в них треба внести деякі корективи. Фразу в першому указі: «Земля повинна належати тим, хто на ній працює» — слід замінити чіткою вказівкою на категорії селян, які мають право на земельне забезпечення.

В указах немає вказівки на право одержання паю працівниками соціальної сфери села. З цим треба погодитися. Але треба збільшити присадибні ділянки вчителів, медпрацівників, працівників торгівлі до 0,4-0,5 гектара.

Президент пропонує наділити землею не тільки працюючих членів КСП, а й пенсіонерів. Вважаю, що немає потреби цього робити. Сільським ветеранам праці потрібна не земля, а систематична матеріальна допомога. Сільські пенсіонери одержують грошову допомогу, мають присадибні ділянки, живність на подвір'ях. Якщо хтось із них виявить бажання збільшити розмір свого городу, треба піти йому назустріч.

При виключенні пенсіонерів із числа претендентів на право одержання земельних наділів розміри їх у руках товаровиробників зростуть майже вдвічі. В деяких селах степових областей вони досягатимуть 20—25 гектарів, а це означає, що в цьому регіоні вже тепер можна в масовому порядку створювати фермерські господарства.

В указі Президента від 8 серпня 1995 року немає чіткої вказівки на рівність у земельному забезпеченні членів сім'ї працездатних сільських жителів. На мій погляд, свою земельну частку повинні одержувати, за винятком пенсіонерів за віком, глава сім'ї, дружина, діти, в тому числі діти-сироти, що перебувають під опікою сім'ї.

Незрозуміло, яким чином буде досягнута рівність вартості паю. Адже польові ділянки відрізняються одна від одної родючістю, рельєфом, відстанню до села. Нині мало хто знає, що в дореволюційній та непівській сільській громаді рівності досягали завдяки поділу приписаної до села землі на яруси та гони. Тому в багатьох селах земельні наділи одного двору розміщувалися в різних місцях. В такий спосіб удавалося уникати кривавих сутичок між односельцями.

Нинішнє байдуже ставлення сільських жителів до землі оманливе. Селянин прокинеться зразу ж, як тільки переконається, що він справжній власник паю. Щоб уникнути масових земельних конфліктів, слід найближчим часом створити державну земельно-реєстраційну систему. Вона забезпечить рівність селян в одержанні земельної частки, надійний захист прав власності на сільгоспугіддя, запровадження ефективної системи земельного оподаткування.

Представники владних структур усіх рівнів повинні усвідомити, що земельна реформа не матиме успіху, якщо селянин залишиться осторонь від законодавчого процесу. Сільське населення слід залучати до обговорення хоч би найважливіших положень проектів законів про земельну реформу. Треба подумати про доцільність створення земельних громад, їх виконавчих органів у всіх селах чи тільки в тих, в яких припинили існування КСП. Ці самодіяльні організації подали б значну допомогу владним структурам у проведенні земельної реформи.

Із селянами не радилися, коли в Земельний кодекс 1992 року включали статтю про обов'язкове виділення сільськогосподарськими підприємствами земель у державний резерв з метою освоєння їх фермерами. Виникає питання: чи була необхідність відчуження землі в резерв у всіх підприємствах, у тому числі в економічному відношенні міцних? Ні, такої необхідності не було. А якби порадилися з місцевими спеціалістами, селянами, то вони підказали б кращий варіант вирішення цього питання — створювати фермерські господарства лише на землях обезлюднених сіл.

Іван ГАРНАГА.

Кам'янець-Подільський.

Натуроплата як друге дихання вітчизняної науки

— І що у вас за люди такі, — здивувався одного разу благополучний американець, котрому якось спало на думку залишити ненадовго свою цивілізовану державу, щоб ознайомитися із станом справ в українській науці. — Співробітники наукових установ не бачать грошей по півроку, і нічого... Не страйкують. І на роботу ходять справно.

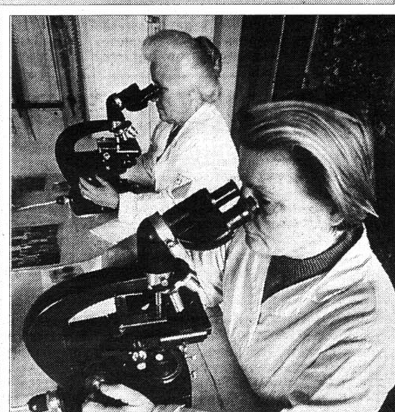
Аналогічна ситуація склалася і на Білоцерківській дослідно-селекційній станції. За словами її директора Віктора Галашевського, адміністрація не завжди має кошти, щоб вчасно виплачувати зарплатню. Тоді науку «підгодовує» тутешнє виробництво. Добре, що в господарстві 4500 га ріллі. Та й тваринництво не відстає. Тільки дійних корів 1200. Тож, у разі чого, для натуроплати завжди знайдеться м'ясо, цукор, мед. Саме вона, рідна, спонукає часом працівників тутешніх численних лабораторій на наукові подвиги. І з'являються нові сорти цукрових буряків і пшениці, що потім дають дружні сходи на вітчизняних ланах.

Узяти хоча б виведений на станції сорт озимої пшениці «Веселка». За даними державної комісії, відсоток білка у ньому — 14,6, клейковини — 30,5. Господарства, які взяли його на «озброєння», збирають до 80 центнерів з гектара.

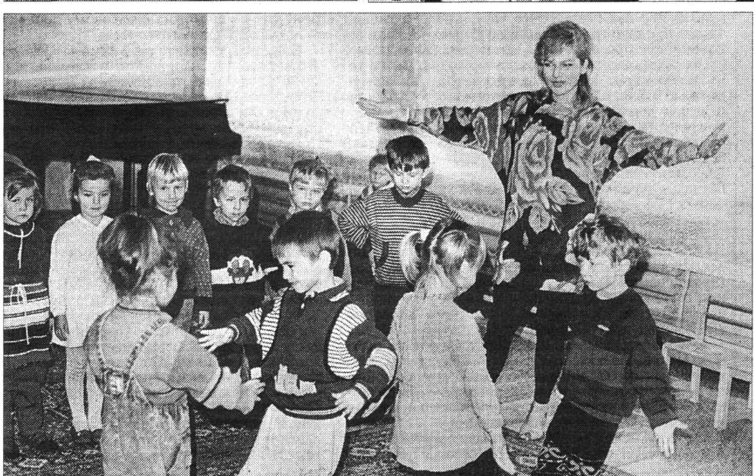
Валерій ДРУЖЕНКО.
Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото).

Вітчизняний стиль

ВЛАСНИЙ КОЖУХ ТЕПЛІШИЙ ЗА ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ГАРАПНИК

ВАСИЛЬ Станіславович Любовецький (на знімку) народився 1942 року в селянській сім'ї на Хмельниччині. Закінчив Чернівецький фінансовий технікум, Київський інститут народного господарства. З 1966 до 1982 р. працював у фінансових органах, очолював відділ економіки облцукропрому. З 1982 року — директор Хмельницької кондитерської фабрики. Член міськвиконкому, президент асоціації «Торговий дім «Україна». Підприємство Любовецького добре знане у світі, воно плідно співпрацює з Міжнародною академією лідерів бізнесу. За останні два роки Хмельницька кондитерська фабрика отримала чотири міжнародні нагороди, у тому числі «Золотий приз Європи за якість».

— Пане Василю, розкажіть, як вам вдається за таких складних економічних умов не тільки втримуватися на плаву, але і нарощувати обсяги виробництва?

— Торік ми збільшили обсяги випуску продукції у порівняльних цінах до 1995 року на 107 відсотків. На фоні споріднених підприємств України непогано йшли і у попередні роки. Єдиний потужний конкурент на вітчизняному ринку для нас — львівська фірма «Світоч».

Які ж чинники дозволили нам втриматися? Найперше —перейшли на оренду.

Далі, у 1993 році колектив викупив у держави майно фабрики. Та стати власником — то тільки початок справи. Тому «в похідних умовах», на ходу, перебудовували на ринковий лад стосунки з партнерами, впроваджували менеджмент, маркетинг, реорганізовували систему управління виробництвом. Перед кожним спеціалістом ставили жорсткі вимоги: персональна відповідальність за кінцевий результат. В основу було покладено розвиток власної торговельної мережі, економію і бережливість як одні з складових зниження собівартості продукції.

— Перепрошую, за цією схемою стартувало у ринок не одне підприємство, втім виживають одиниці...

— Так. Але виживають лише ті, що поряд з перебудовою на ринкові стосунки за наріжний камінь своєї програми вважають підвищення якості і торгового дизайну продукції.

Пригадую, 1991 року у Лас-Вегасі проводилася виставка «Україна—Америка». Тоді на всі харчові продукти американці поставили таблички: «Ця продукція не придатна до споживання, бо не відповідає стандартам США». Цей пасаж стався не від того, що продукція наших харчовиків погана. Україна не подала сертифіката відповідності міжнародного зразка ІСО 9000-9004.

Отож, по вінця набравшись сорому, приїхав додому і взявся розв'язувати питання підвищення якості. Для вивчення досвіду поїхав до Німеччини, Франції, Іспанії. Згодом уклали довгострокову угоду з Хмельницьким центром стандартизації і метрології на підготовку відповідних документів. Паралельно працювали і над зміною дизайну упаковки.

— Справді, сьогодні ваші обгортки, коробки мало відрізняються від зарубіжних аналогів...

— Відверто кажучи, якщо ми ще трохи і поступаємось у дизайні продукції Німеччини, Іспанії, то за якістю нас можуть обійти хіба що американці. Річ у тім, що для здешевлення продукції європейські харчовики використовують багато різноманітних замінників, консервантів, ароматизаторів тощо. Ми ж вкладаємо у цукерки натуральні продукти.

— Отже, маючи продукцію світового стандарту, ви відкрили собі двері і на західний ринок?

— Так там нас хтось і чекає! Тамтешні структури влади захищають свого товаровиробника, встановлюючи такі акцизи і митні збори, що наша продукція стає неконкурентною, її ціна підскакує до 40—45 відсотків. Проте ціною неймовірних зусиль нам таки вдалося зробити перші кроки. Зараз наші вироби експортуються до Польщі, Румунії, Ізраїлю, деяких інших країн. Та основний споживач — близьке зарубіжжя, зокрема Прибалтика, Середня Азія.

— Пане Василю, ви — чи не перший мій співрозмовник, який не кидає вогняні стріли у бік уряду...

—Тільки сліпий може не помітити, що нинішні провали в економіці — то до великої міри вина директорів, що лиш одержують і передають команди. Бо звикли, щоб найменшу проблему за них розв'язували «вгорі», а самі не здатні управляти виробництвом за ринкових умов.

З іншого боку є і глибинніша проблема. Якщо проглянути списки «лежачих» підприємств, можна помітити серед них і такі, що їх очолюють керівники нової формації, з стабільними стосунками на західному ринку, потужним впливом у ділових колах держави.

Постає питання: чому ж підприємство лихоманить? Бо нинішня система приватизації ніяк не зацікавлює керівників ВАТів у підвищенні ефективності виробництва, стабілізації економіки. Президенти, генеральні директори, не вбачаючи гарантій до власного благополуччя у завтрашньому дні, намагаються вже сьогодні мати із своєї посади максимум вигоди. Це й пояснює, чому мільярди українських доларів осідають безповоротно у закордонних банках. І їх звідти вже не вирве ніяка сила. Он навіть президентська кампанія за повернення валютних коштів в Україну зазнала краху. Бо власний кожух тепліший навіть за президентський гарапник.

— Невже нам доведеться чекати, поки заводи дійдуть до ручки, а потім піднімати їх з руїн, як після нашестя?

— Вихід є. І його можуть запропонувати самі промисловці. Скажімо, на трастових умовах визначити, що керівник ВАТ матиме 20 відсотків прибутку за умов рентабельності виробництва, збільшення обсягів продукції і підвищення її якості та термінів збуту. І навпаки — не здатен керувати виробництвом, за підсумками року будеш позбавлений всіх пільг і своєї посади. А у нас що робиться? Роками простоюють підприємства, розпродають основні фонди, ноу-хау — і нікого це не обходить.

Інакше ніяка зміна податкового законодавства не забезпечить хоч найменшого поштовху до економічної стабілізації. Хто сьогодні успішно працює? Або закриті акціонерні товариства, або колектив власників, як наша фабрика, або ж приватні підприємці. Ми теж працюємо у тому самому податковому режимі, що і промисловики. Та у нас інша матеріальна зацікавленість.

Ми ні перед ким не у боргу, хоч самі маємо боржників чимало, на загальну суму до мільйона доларів. І все ж — маємо заощадження. З них торік тільки добровільних пожертвувань на освіту, культуру, соціальний захист підприємство перерахувало понад чотири мільярди карбованців. Основні ж кошти спрямовуємо на подальшу реконструкцію виробництва, спільно з шістьма членами асоціації «Торговий дім «Україна» споруджуємо у Хмельницькому унікальний торговий центр.

— Невже у вас так все добре і немає претензій до влади?

— А у кого їх сьогодні нема?! Підстав мішок —повний буде. Але я вважаю, що плачем Україну не врятуєш. Держава вистоїть лише тоді, коли кожен намагатиметься заробити шматок хліба собі і своїй родині, перестане перетягувати політичну ковдру, спекулюючи на прораxунках один одного. Тільки високий дух економічного патріотизму на всіх щаблях нашого суспільного устрою, об'єднання нації довкола нашого майбутнього добробуту можуть стати тим феніксом, що відродить економіку. Ми вже досита зросили Україну сльозами. Час би її засівати. Якраз на порозі весна. І можуть прорости дружні, гарні сходи. Тож засукаймо рукави.

Розмову вів **Михайло ВАСИЛАШКО.**

Хмельницький.

Спонсор лотереї «ГУ»-97

Старійшина «солодкої» фабрики

У Кременчуці живе й працює людина, за плечима якої 37 років безперервного директорського стажу. Це Володимир Семенов — заслужений працівник промисловості України, директор колективного підприємства «Кременчуцька кондитерська фабрика».

Він повсякчас опікувався вдосконаленням виробництва, впровадженням нової техніки та прогресивної технології, розвитком соціальної сфери підприємства. Не перебільшую, скажу, що створена ще в 1925 році кондитерська фабрика свого розквіту досягла саме з приходом В. Семенова. Продукція цієї фабрики — понад 250 найменувань карамелі, ірису, мармеладу, драже —добре відома далеко за межами України. Навіть сьогодні, коли порушилися усталені економічні зв'язки, кондитерські вироби з кременчуцькою маркою продовжують замовляти споживачі з Росії. Узбекистану, Естонії...

Однак загальна криза останнім часом теж позначилася на роботі фабрики. Якщо шість років тому вона випускала 25 тисяч тонн різних солодощів, то нині обсяг виробництва знизився в кілька разів. Вихід зі скрутного становища колектив фабрики знаходить у розширенні асортименту, підвищенні якості та поліпшенні оформлення кондитерських виробів. Незважаючи на труднощі, директор фабрики не втрачає оптимізму.

— Найголовніше для мене, — каже Володимир Петрович, — робота з людьми і для людей. Без відчуття того, що ти потрібен іншим, я не мислю свого життя.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

«СЕПРО»: істина не тільки у вині

Вино — ліки, казали глибокої давнини. Вино — це ліки, веселощі і бізнес, переконані наші сучасники з херсонської агропромислової фірми «Сепро»

... П'ять років торували вони дорогу, визначаючи спеціалізацію: вирощували овець, тримали пасіку, шили робочий одяг, коптили ковбаси, консервували овочі, розливали в пляшки вино... Хворобливий то був процес пошуку власної «ніші». Нерідко підводили партнери, з такими намагалися розпрощатися відразу, бракувало коштів на розширення виробництва — аргументовано доводили кредиторам, що задумане неодмінно матиме успіх. Здобували, втрачали, але поволі формували виробничу структуру, здатну діяти автономно. Новостворена служба маркетингу аналізувала ринкову кон'юнктуру — це дало змогу визначати профільний напрям. Відтак у 1995 році вино стає продуктом, на який «Сепро» робить ставку: фасує його в пляшки, реалізує на ринку.

Здавалося, не електроніку взялися виготовляти, але надто швидко відчули, що без навчання кадрів не обійтися. Придбали відповідне новітнє технічне оснащення, пакувальні матеріали, визначили шляхи реалізації. Повільно «дегустував» продукт споживач. Прибутки спрямовували тільки на вдосконалення виробничих процесів. Вирішили сконцентрувати співпрацю виключно з господарствами Херсонщини. Фірма визначає суміжникам бажані параметри виноматеріалів, прагне налагодити з ними чіткий технологічний цикл. Далеко не всім керівникам партнерських колективів припали до вподоби «зайві клопоти». Таким доводили аргументами, які переконували: неодмінно настане час, коли тільки продукція світового рівня матиме збут. Конкуренція визначатиме долю виробника. Саме тому слід робити все, щоб зберегти унікальні смакові якості, лікувальні властивості, аромати херсонських вин. Адже місцеві сорти винограду, вирощені на специфічних землях краю, мають неповторну якісну гаму. Загубити унікальні дари матінки-природи заради валу «бормотухи» —великий гріх, вважають у фірмі. Лише класний товар визначає своєрідність. У цьому не може бути дрібниць. Тому так ретельно добирали форми пляшки, розробляли дизайн етикеток, декоративних ковпачків.

На думку генерального директора фірми «Сепро» Віталія Богданова, український товаровиробник страждає не тільки від надмірних податків, законів, що часто змінюються, а й від власної зашореності, небажання позбутися старих звичок. Вітчизняні підприємства випускають продукцію з першокласної сировини, але в такій непривабливій упаковці, що покупець просто змушений віддавати перевагу чужоземному товару. А він здебільшого за своєю якістю вітчизняному і в підметки не годиться.

— Це головна причина низької конкурентоспроможності українських товарів.

— Якість має бути бездоганною! Покупець має знати про надійність товару, його відповідність світовим аналогам. Ми були першими, хто зі старту своєї діяльності почав зазначати всі реквізити на продукції. Якість продукції — пароль інтернаціональний, вважають спеціалісти «Сепро». За цим — визнають або ігнорують. Тому активно ведуть херсонці стандартизацію підприємства згідно з вимогами європейського стандарту ISO 9000, готуються стати членами української асоціації якості.

Фірма прагне розв'язувати проблеми капітально. Скажімо, нещодавно постало питання з урізноманітнення тари для фасування, зупинили вибір на технології світового класу — фірмі «Тетра-Пак». Співробітництво дає хороший ефект. Компанйон узяв на себе турботи у презентації натуральних виноградних вин херсонців на найпрестижніших виставках. А в найближчих планах співпраці з відомим партнером - виготовлення специфічних українських соків, просування продукції на світові ринки збуту.

Ширшає виробництво — з'являються нові робочі місця. Нині «Сепро» формує дилерську мережу. А це знову чудова можливість для співвітчизників своєю працею забезпечити родину матеріально, а не сподіватись на державні пільги та субсидії.

Богдан ЗОЛОТОВОРІТСЬКИЙ.

Листи до Президента

*Д***О НАС** *щодня надходять листи та звернення громадян до Президента України Леоніда Кучми. Редакція не може відповісти на більшість адресованих керівникові держави запитань. Єдине, що ми можемо, —опублікувати листи, в яких не тільки біль і страждання людей, а й віра. Віра в Президента...*

Такого не було навіть за часів окупації

ОБСТАВИНИ, що складаються на місцях, украй хвилюють. Безладдя від безвладдя призводить до розвалу економіки, транспорту. На наших очах, мов на екрані, руйнується робота об'єктів залізниці: не звертаючи уваги на тисячі людей з десятків населених пунктів, зняли рух поїздів, які роками регулярно курсували в нашому районі в напрямі Ходорів — Тернопіль.

Яка влада, причому окупаційна, не була в нашому краї —австрійська, польська, німецька й більшовицька —поїзди курсували завжди, навіть за найскрутніших часів. А тепер, коли дочекалися своєї вимріяної держави, ми кинуті напризволяще. Неможливо описати настрої людей, той розпач, коли нічим виїхати з села. Всі впевнені, що зроблено це навмисно, щоб викликати не тільки зневагу, а й презирство до власної держави, бо чим ще можна пояснити дії або злочинну бездіяльність на Львівській залізниці?

Така сама картина, приміром, і в агропромисловому комплексі. У моєму рідному селі Приозерне Рогатинського району Івано-Франківської області і в сусідній Львівській області повним ходом іде руйнація агропромислового комплексу, зведені колись ціною важкої праці та на значні кошти будівлі, як і на залізниці, розбирають, розтягують серед білого дня, добротні господарства розвалюються, і до аграрної ринкової реформи це ажніяк не має відношення.

На кожному кроці чуєш одні й ті самі запитання: де влада районна, обласна, центральна? Де та «вертикаль»? Що роблять депутати всіх рівнів?

Просимо відновити рух хоча б одного поїзду в напрямку Ходорів — Рогатин у вечірні та вранішні години (туди і назад), тисячі людей будуть вдячні за це. І повірять, що є ще влада і є куди звернутися за допомогою.

З щирою повагою
Едуард ЧЕЧЕЛЬ.

Приозерне
Рогатинського району
Івано-Франківської області.

Слава Богу, ми — незалежні!

ДОБРИЙ день, шановний Леоніде Даниловичу!

Я і члени моєї родини просимо Вас: не потерпайте від недобрих публікацій в газетах. Ясно, що то провокація, від кого б вона не йшла.

Кажуть же в народі: «Собака бреше — вітер носить».

Люди України, якої б наці вони не були, щасливі від того, що у нас немає війни. Труднощів багато, та ми живемо тепер в незалежній Україні, можемо вільно розмовляти рідною мовою, вчити нею своїх дітей, онуків. До смерті пам'ятатиму, як мені в магазині не продала хліба, вирощеного на українській землі, продавщиця-росіянка, було це до перебудови, в столиці України, яка сказала: «Попроси продать хлеб на русском, а не на хамском языке».

Прикладів шовіністичного гноблення можна навести багато. На роботі, наприклад, росіянка називала мене націоналісткою за те, що я інколи слово-друге говорила українською мовою.

А тепер... Лужков, як злодюга, заліз в чужу хату зі своїми порядками. Може, у нього такі схильності з дитинства — красти чуже. Ми його зневажаємо. Ганьба! Віримо, що росіяни не дурні люди, щоб обрати, як прийде час, президентом Росії отаку сумнівної чесності людину.

Спасибі Вам за те, що 1997 рік оголосили роком дітей.

Спасибі Людмилі Миколаївні за її доброту і чуйність до дітей.

З повагою Юлія ЛИСЕНКО,
пенсіонерка.

Київ.

Як милостиню, випрошуємо нашу пенсію

ШАНОВНИЙ пане Президент! Звертаються до Вас пенсіонери Гадяча Полтавської області. Ми просимо Вашої допомоги у виплаті наших пенсій.

Адже для нас пенсія — єдиний засіб для життя.

(Що нас ще трохи тримає на світі — так це городи, хто ще може їх обробляти). А свою пенсію ми заробили чесною працею і вона нам потрібна, щоб купити хліба, молока та ліки. Бо ліки навіть ветеранам війни не дають безкоштовно. А вже щось з одежі купити, то й говорити нічого.

Ми не просимо чогось особливого. Після того, як пройшла грошова реформа, місцеві власті перестали нам виплачувати гроші своєчасно. І приносять по 10-40%. А ми просимо, щоб приносили всю, щоб ми могли розрахуватись одразу за квартиру.

Чого в інших областях України, як, наприклад, у Запорізькій, пенсії одержують своєчасно, день у день, місяць у місяць? А Полтавська область — хіба це не Україна? В кожній області свої закони? Нинішні демократи кажуть, що в пенсіонерів ностальгія за радянською владою. Тому й ностальгія, що ми пенсії свої одержували вчасно, та ще й через кожні п'ять років додавали якийсь процент. І пенсії нараховували тим, хто їх заробляв чесною працею.

Отже, шановний Леоніде Даниловичу, просимо Вас розібратись і допомогти нам у цьому питанні.

НЕСТЕРЕНКО, БУТКО, АНДРЄЄВ і ще 17 підписів.

Полтавська область.

«Ощасливили» за табори... 10-а копійками

Я ПЕРЕЖИЛА голодомор 33-го, вийшла заміж за політрука, але виявилося, що мій чоловік — ворог народу, а в 1941-му, після реабілітації, цей «ворог» пішов захищати Батьківщину танкістом, дійшов до Берліна.

Пережили ми з ним тяжкі післявоєнні роки, а до нинішніх — щасливих — не дожив. Я відпрацювала 57 років і заробила жебрацьку пенсію. Якщо відрахувати з неї за всі комунальні послуги, то не залишається навіть грошей на хліб. Як жити? Ще коли «ходили» рублі, мого покійного чоловіка викликали в міськвиконком і повідомили йому, що за два роки вісім місяців перебування в тюрмі і таборі він має право одержувати гроші з розрахунку 140 рублів за місяць. Сума була перерахована на моє ім'я, а недавно я дізналася, що в перерахунку на гривні у мене числиться... 10 копійок. Хто ж це так безжалісно грабує свій народ? **Одні посадили чоловіка ні за що на десять років, інші реабілітували, треті пожаліли людину за те, що тягав таку з землею на промивці золота і вирішили «ощасливити», оплативши по 140 рублів за місяць.** Нинішня влада цю нелюдську працю оцінила в 10 копійок. До чого ж веде нас наше керівництво? І чи потрібна нам така велика армія керівників, якщо вони не вміють керувати державою? Ми втратили віру в те, що колись буде оте «краще». Скажіть, пане Президенте, до чого ми йдемо? Скільки можна їздити за кордон то за позичками, то за досвідом, хто буде повертати борги? Чи замислювався хтось, який спадок ми залишаємо нашим дітям і онукам?

Надія ДОЛГАЛЮК,
пенсіонерка.

Кам'янець-Подільський
Хмельницької області.

А ви будете ситими обіцянками?

ПАНЕ Президенте! Хто винен в тому, що в Україні місяцями не виплачується заробітна плата, а старим людям навіть їх мізерні пенсії видають частками. Що вже й казати про студентів та про їхні стипендії!

Мій батько — фронтовик-переможець — хворий, мати теж потребує допомоги, але я не можу їм нічим допомогти, нема за що купити ліки, хліба. Працюю, але по кілька місяців не отримую заробітну плату, то ж скажіть, як же нам жити? Ви і члени уряду постійно говорите, що в бюджеті немає грошей. Мало віриться в те, що в Україні немає грошей, коли бачиш безліч іномарок на наших дорогах та будівництво великих і дорогих котеджів. Ми досягли, чого хотіли — стали незалежні, але чому ж постійно порушуються в нас закони? Хто повинен слідкувати за цим і не допускати подібного? Світовому банку байдуже до нас, йому не потрібні здорові і квітучі держави. Багато людей на вас покладали великі надії, але скільки ще будемо жити одними обіцянками?

В. ГАРМАШОВ,
інженер.

Димитрів
Донецької області.

Мал. П. СИГУТИ.

Продав квартиру... за сто гривень

ЯКОСЬ мені зателефонував Івась, товариш мого дитинства. Попросив приїхати до нього, бо він виїжджає на постійне місце проживання до іншого міста, хоче попрощатися. Я приїхав. І тут Івась показав мені акт купівлі-продажу своєї квартири, розташованої на лівому березі столиці. Документ датовано 21 жовтня 1996 року. Засвідчений підписами і печатками однієї з бірж, розташованої на правому березі Дніпра.

Читаю і дивуюся: «Квартира вартістю одна гривня продана за сто гривень»! Чому так дешево? —питаю. А товариш мені й відповідає: «Зате я за ці гроші в Одесі куплю двокімнатну квартиру».

Товариш пояснив мені, що на таку суму тільки документи оформлено, а насправді продав і купив за іншу суму. Виявляється, що це відбувається тільки з однієї причини: дати в бюджет держави якомога менше грошей, приміром, тільки дві гривні замість п'ятиста. І тисячі людей грузнуть сьогодні в цьому бруді — обманути державу, не підозрюючи, що ошукують самі себе. Бо гроші, що мають надходити в бюджет держави, йдуть до кишені тих, хто стоїть за так званою «тіньовою» економікою.

Невже такого становища не бачать державні мужі? Адже продається не одна і не дві квартири, тож полічіть, скільки грошей недодано державі, а це саме і є невиплачена пенсія, стипендія, заробітна плата... Тим паче, що не таємниця і вартість однієї окремої квартири, бо це публікується в газетах. Шановний пане Президенте! Ви зобов'язані взяти на контроль це питання, і нехай відповідні комісії перевірять діяльність таких бірж. І чи потрібні вони державі, якщо діють на шкоду їй? Може, від них краще позбутися?

Віктор ПИСАРЧУК.

Київ.

Футбол

«Борисфен» пробиває нове русло

Прихильники футболу по всій країні захоплювалися бориспільським футбольним клубом «Борисфен», який за кілька років здійснив фантастичний стрибок із турніру колективів фізкультури до вищої ліги національного чемпіонату. Але, на жаль, свого часу команду було переведено до Києва. А про те, як вона припинила існування, писалося багато.

Цей прикрий факт, утім, не похитнув любові до футболу шанувальників і з Борисполя, і району, і Київщини. Навпаки — вони мріють про відродження клубу. Помітні кроки в цьому напрямку вже зроблено. Скажімо, минулої осені в селищі Щасливе заснували дитячо-юнацький футбольний клуб «Борисфен». Там свого часу було збудовано чудову базу: чотири відмінних поля (одне зі штучним покриттям), на яких проходили календарні матчі першості команд першої ліги, відновлювальний центр.

Близько двохсот хлопчиків із місцевої середньої школи відвідують тепер п'ять спеціалізованих футбольних груп. І найпомітніша серед них та, якою керує тренер Віктор Вареница. Ця команда, у складі якої гравці 1981 року народження, досягла вже чимало. Поперше, вона єдина представляє Київщину в першості України і йде там на другому місці. Грають ці хлопці і в дорослому чемпіонаті області. А оце нещодавно були господарями великого міжнародного турніру і навіть обіграли «Динамо-2» (Київ) — 1:0.

До речі, бажають бачити в гостях і команду Вареници. Зокрема, юнаки «Борисфена» візьмуть участь у турнірі, що відбудеться в австрійському місті Штайн 23-25 березня. Окрім українських футболістів і господарів, там виступатимуть їхні однолітки з Хорватії, Італії, Словенії та Ісландії.

П'ятеро з цієї команди входять до юнацької збірної України. Між іншим, Дениса Стояна та Руслана Бідненка помітили селекціонери відомого в Європі клубу з Нідерландів «ПСВ» (Ейндховен).

Ще кілька вихованців дитячо-юнацького клубу «Борисфен» уже грають на дорослому рівні. Як кажуть, добре вписалися в російський «Ростсільмаш» Петро Кондратюк (нещодавно в товариському матчі з австрійським «Казино» забив два м'ячі), а в тернопільську «Ниву» Роман Литовчак. На стажування до харківського «Металіста» вирушили Олександр Горбань та Роман Яцковський.

Отже, напрошується запитання: а чому всі ці хлопці повинні залишати батьківські оселі і шукати заробітку на чужині, якщо і вдома можна грати? Над цим задумуються тепер у Борисполі. І готові зробити все, щоб відродити «Борисфен», пробити для нього нове широке русло.

Ось що розповів мені президент дитячо-юнацького клубу «Борисфен» Ігор Ковалевич:

—Є добрі умови для відновлення команди, яка могла б уже влітку стартувати в національному турнірі другої ліги. З таким проханням звернулися до Федерації футболу України та Професіональної футбольної ліги. Дуже сподіваємося на позитивну відповідь. Адже маємо ДЮСШ, сучасну базу: і тренувальну, і для змагань. У Борисполі завдяки сприянню фонду соціальної допомоги міста на чолі з народним депутатом України Ігорем Бакаєм на повен хід іде реконструкція стадіону. До літа споруда стане до ладу.

Відчуваємо постійну підтримку глави облдержадміністрації Анатолія Засухи і його заступника Валентини Довженко. Мріють про свою команду мер Борисполя Олександр Придатко і глава райдержадміністрації Михайло Музика. Назву й голову райради ДСТ «Колос» Миколу Костяния. На відміну від деяких спортивних функціонерів, Микола Петрович добре розуміє, яку виховну роль для молоді регіону відіграватиме і футбольна школа, і команда майстрів. У всіх питаннях іде нам назустріч начальник управління з фізкультури та спорту облдержадміністрації Іван Кучеренко.

Отже, сподіваємося, що розвиток футболу в Борисполі і районі дістане новий потужний імпульс.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На комунальному фронті очікувати перемир'я?

Наша держава в особі комунальних служб так довго змагалася зі своїми громадянами в тому, хто кого ошукає, що нині вже немає сенсу брати реванш, ворогуючі сторони обідрали одне одного до нитки. Оголосити перемир'я на цьому фронті непросто, а відновити дипломатичні відносини — й поготів.

Довіряй, але перевіряй, говорить квартиронаймачеві держава, даючи пораду встановити в квартирі лічильники води, тепла і газу, та не пояснюючи до ладу, за чий рахунок. Найбільш свідома меншість, розуміючи, що в держави — негаразди, придбала все це за свої «кревні». Але... Комунальним службам невигідне таке «заощадження», адже за діючими тарифами наш законослухняний громадянин платить і за їхні «огріхи» — за аварії на теплотрасі, за втрати в постачанні води тощо. Оскільки якість наданих послуг досі під час оплати не враховується, комунальним підприємствам це на руку.

У Києві, скажімо, встановлено таку норму споживання холодної та гарячої води: півтонни (майже 480 літрів) на особу за добу. Щоб витратити таку кількість H_2O, громадянин має виявити особливу винахідливість: цілий день хлюпатися у ванні, прати, мити посуд, варити самогон, причому робити все це одночасно.

Якось до найвищих інстанцій, у тому числі й до Держкомжитлокомунгоспу, потрапила скарга такого змісту: «... за показниками лічильників мені слід сплачувати за холодну воду в 12 разів менше, а за гарячу — в 5 разів менше, ніж за розрахунками «Водоканалу» і «Теплових мереж»...» Автор листа, який мешкає в Дніпродзержинську, звернувся до начальника місцевих «Теплових мереж» з проханням зареєструвати його лічильник, але тільки через 7 місяців, після кількох наказів заступника голови міськвиконкому, комунальні служби дослухалися до його благань.

Як пояснив начальник технічного відділу Держкомжитлокомунгоспу В'ячеслав Миняйло, такі дії ретроградів-комунальників неправомірні. Згідно з «Положенням про порядок розрахунків за комунальні послуги між виробниками (постачальниками), виконавцями і споживачами послуг водопостачання, водовідведення і теплопостачання...», яке набуло чинності з 1 січня 1996 року, за наявності засобів обліку платня має стягуватися за показниками лічильників. У разі відмови громадяни мають право подати в суд на своїх неекономних кривдників.

Найближчим часом буде затверджено розроблені Держкомжитлокомунгоспом Правила надання комунальних послуг. Вони й визначатимуть права й обов'язки двох договірних сторін: споживача і комунального підприємства, а також санкції за невиконання ними своїх зобов'язань (у тому числі за надання неякісних послуг, скажімо, — теплої води замість гарячої). Так що незабаром здирництву на житлово-комунальному фронті буде покладено край.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фотогасло

Базарну стихію — до цивілізованого русла

Міська та районна влада Запоріжжя впорядковує місцеві базари. Ще торік згідно з рішенням міськвиконкому почалася кардинальна перебудова двох найбільших речових ринків — вони «передислокувалися» на нові місця. А в лютому власним базаром обзавелися й мешканці мікрорайону «Південний». Є тут низка стаціонарних павільйонів, більше сотні металевих лотків, а також складські приміщення для зберігання товару.

На ринку мікрорайону «Південний» побував Борис ДВОРНИЙ (ДІНАУ).

Місцевий масштаб

«Зайці» знахабніли

Два кондуктори Вінницького міського трамвайно-тролейбусного управління потерпіли від рук розгніваних «зайців», від яких вимагали сплатити за проїзд. Натомість безбілетні пасажири побили контролерів «при виконанні». Як повідомляє наш кореспондент, відколи Вінницею прогуркотів перший трамвай (а сталося це 80 років тому), такий випадок трапився вперше.

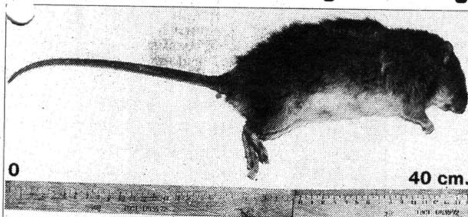
Перевезення одного пасажира у трамваї стає ТТУ у 79 копійок, у тролейбусі — 1 грн. 5 копійок. Чинні тарифи на проїзд не покривають витрат навіть наполовину. Бракує коштів на оновлення трамвайного парку (останній трамвай тут придбали 8 років тому), 43 відсотки рухомого складу експлуатують понад нормативний термін. З тролейбусами ситуація ще гірша: 60 відсотків їх давно відпрацювали своє. Тим часом майже половина пасажирів катаються «зайцем».

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Задвірки

Про щурів і житлову політику

Цей пацюк, завдовжки 40 сантиметрів разом з хвостом (це засвідчує покладена поряд лінійка), квартирував у будинку №20 по вулиці Саперно-Слобідський проїзд, та, на відміну від людей, які мешкають у тому самому бараці, за квартиру не платив. Був невибагливий, тож добре почувався і без особливих зручностей — без теплої води, бодай «суміщеного» санвузла, центрального опалення та інших див цивілізації, без яких людина своє життя вже не уявляє.

А от місцева влада — уявляє. Рішенням виконкому Печерської райради народних депутатів цей будинок ще 1988 року визнано не придатним для проживання. За клопотанням районної влади його мешканців було внесено до щорічного плану розподілу житлової площі на 1996 рік. Але, як з'ясувалося, плани міського управління житлового забезпечення та мешканців печерських бараків дещо не збігаються. Тож Ольга Білик, яка принесла це фото в редакцію, досі мешкає в 11-метровій кімнаті разом з чоловіком, двома дітьми та хворою матір'ю.

— Моя мама — учасник війни, інвалід, вона майже не ходить. Донька й син мають «букет» хронічних захворювань, — розповідає Ольга.— Наша кімнатка, якщо її можна так назвати, надто волога і темна — стеля протікає, навіть вдень доводиться вмикати світло. В будинку — пічне опалення...

Паливо сім'я Білик заготовляє самотужки, і за такі «комунальні послуги» з неї ще стягують платню — в повному обсязі. У начальства за це голова не болить. Радянські часи минули, кажуть Ользі, тож «у зв'язку з відсутністю вільної житлової площі» мусиш обживати «задвірки» капіталізму.

... Для пацюків тихі київські «задвірки», напевно, і за соціалізму здавалися раєм — ці хвостаті звикли триматися ближче до кухні та чимдалі від санстанції. А що люди? Невже вони так і не з'ясують, хто в домі господар?

Ганна ЛИХОВА.

На знімку: щур звичайний, печерський.

Пенсії мізерні, зате борги — мільярдні

За станом на 15 лютого заборгованість з пенсій становить 1,033 млрд. грн. Заступник голови Пенсійного фонду Володимир Онищук на засіданні міжвідомчої комісії з контролю за своєчасністю виплати зарплат, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат зазначив, що заборгованість з пенсій у Луганській області становить 100 млн. грн., у Донецькій — 93 млн., у Харківській — 83 млн., у Вінницькій — 74 млн., у Чернігівській — 50 млн. грн.

За словами В. Онищука, заборгованість зберігається через несвоєчасність перерахування керівництвом підприємств страхових внесків до Пенсійного фонду та потурання цьому комерційних банків, які, «видаючи готівку на виплату заробітної плати, не вимагають сплати внесків до Пенсійного фонду».

Однією з причин збереження заборгованості з пенсій є невідшкодування витрат Пенсійного фонду. Місцеві бюджети заборгували йому у 1996 році 49 млн. грн., а в січні 1997 — 6,9 млн. грн.

Залишається складною ситуація з виплатою пенсій у лютому поточного року. Так, за 15 днів на 77,9 млн. грн. погашено заборгованість з пенсій за листопад, за грудень — на 56,1 млн. грн., за січень — на 55,9 млн. грн.

А тим часом непроста ситуація в країні і з безробіттям. Але якщо пенсіонери рано чи пізно одержать належні їм гроші, то безробітні — навряд. Тим більше, що армія останніх дедалі зростає. У січні 1997 року в Україні кількість безробітних зросла на 30 тис., 18 відсотків з них одержують допомогу, повідомив директор Державного центру зайнятості Міністерства праці Віктор Лук'яненко. Рівень безробіття в країні, за його словами, становить 1,38 відсотка.

На кінець 1996 року кількість безробітних в Україні перевищила 400 тис. чоловік. За офіційними прогнозами Міністерства економіки, в поточному році очікується зростання кількості безробітних до 1 млн. чоловік, а «прихованих» безробітних в країні, за оцінками Федерації профспілок України, десь 5—7 млн. чоловік.

Хто має право, той отримає

Фонд «Взаєморозуміння і примирення» хоче заспокоїти громадян, які мають право на компенсації від німецького уряду, але у зв'язку з фінансовими труднощами «Градобанку» вже не сподіваються їх одержати. Нове керівництво Фонду докладає всіх зусиль, аби найближчим часом відновити виплати жертвам нацистських переслідувань.

Фонд вважає за необхідне нагадати, що із 400 млн. DM, наданих урядом Німеччини, на утримання персоналу та організацію своєї діяльності він не використав жодного пфеніга.

На 1 січня 1997 року в обласних представництвах Фонду первісну експертизу пройшло 625286 анкет, встановлено категорію та призначено виплати 562237 остарбайтерам. З огляду на те, що прийом заяв триває 4 роки і більшість претендентів вже отримали призначення, Фонд вирішив оголосити про завершення прийому первісних заяв-анкет. Але це в жодному разі не означає, що людина, яка має право на виплату і вчасно не звернулася по неї, позбавляється такого права.

Будь-яку консультацію щодо цього можна отримати в обласних центрах та представництвах Фонду, а також у громадській приймальні Фонду (Київ, вулиця Басейна, 1/2). Для оформлення заяви-анкети не обов'язково їхати до Києва — це можна зробити в будь-якому регіональному чи обласному представництві цієї організації.

Прес-служба Фонду «Взаєморозуміння і примирення».

Базарний день на 23.02.97 — Ціни на основні продукти харчування на ринках України

	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сало	Олія	Картопля
Кіровоград	3,50	3,50—5,50	1,80—2,00	4,50—5,00	1,50—2,00	1,80	0,50
Житомир	3—3,50	4,50	1,80	3,50	2,40	1,60	0,20
Луцьк	2,30—2,80	3,00—3,50	1,60—1,70	3	2,50—2,70	1,40	0,20—0,25
Київ, Лук'янівський ринок	4,50	5,50	2,00	4,00	2,00	1,80	0,35

У номер

● *Луганськ*

Прощавай, масляна...

Із 6 гривень 16 копійок у середньому за кілограм ціна вершкового масла в луганських магазинах зросла до 8—9 гривень. Причина проста: на тривале зберігання закладено лише десяту частину масла від потрібного — 77 тонн. Нині його залишилося 2 тонни. Відпускають його за старими цінами тільки лікарням, дитсадкам тощо. Луганчани їдять масло, привезене з інших областей. Ціни диктують постачальники.

● *Чернігів*

Аеропорт завмер. Тепер в очікуванні

Чернігівський аеропорт, на якому вже довгий час панує переважно тиша, вочевидь, скоро прийматиме міжнародні чартерні рейси літаків авіакомпаній України, СНД та інших країн світу. Необхідність у цьому назріла у зв'язку з запланованим відкриттям Чернігівського авіаційного пропуску через державний кордон України. Нині проводиться експертна оцінка готовності місцевого аеропорту до здійснення міжнародних рейсів.

● *Суми*

Рятуватимуть професіонали

У Ромнах на базі реформованої військової частини Міністерства оборони України утворено окремий аварійно-рятувальний батальйон. Підрозділ проводитиме рятувальні роботи у разі аварій, катастроф, стихійних лих на території Сумщини та сусідніх з нею областей.

● *Сімферополь*

Комуністи проти НАТО

Припинити будь-які стосунки з «агресивним блоком НАТО» закликали учасники мітингу, який провели в Сімферополі кримські комуністи. В резолюції, ухваленій на цьому заході, висловлюється «рішуче попередження трудящих» про недопустимість проведення на території Криму спільних маневрів українських Збройних сил і НАТО. Близько 500 учасників мітингу, переважно люди похилого віку, також закликали «припинити розвал Чорноморського флоту, який є форпостом слов'янства на Південно-західному театрі військових дій».

Віч-на-віч з природою

Іноземців турбує наша екологія. А нас?

На жаль, ми звикли не помічати, що дихаємо брудним повітрям або п'ємо не дуже чисту воду. Аж доки болячки, «підхльоснуті» середовищем, у якому ми маємо існувати, не приведуть нас до лікаря. Сьогодні ми, знову-таки обертаючись на Захід, лише вчимося бути уважними до власного здоров'я та до здоров'я рідної природи.

Саме заходам щодо поліпшення екологічного стану України було присвячено брифінг, який провів міністр охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України Юрій Костенко. Він торкнувся тих проблем, що постали перед міністерством на шляху проведення екологічної реформи, а також причин, які призвели до екологічної кризи в Україні. Серед них — і велика питома вага важкої промисловості в структурі виробництва, й значна розораність земель, і неефективність виробництва, що призводить до накопичення різних відходів. А їх вже більше 100 мільярдів тонн. Взагалі, картина дуже сумна. Та коли про це не думаєш, то якось легше. Справді, слушно кажуть: менше знаєш — міцніше спиш. Здається, що обізнаний з ситуацією міністр ніколи не зможе спати.

Територія України перенасичена техногенно небезпечними об'єктами. Насамперед, це реактори типу РБМК, які Міжнародна експертна комісія визнала ядернонебезпечними. У жахливому стані — трубопроводи, системи водопостачання і каналізації.

Екологічні проблеми можуть бути розв'язані лише тоді, коли істотно підніметься рівень екологізації виробництва і, як наслідок, зменшиться «втягнення» у виробничий оборот природних речовин та матеріалів.

Ю. Костенко повідомив, що за останніх три роки міжнародна допомога щодо реалізації екологічних проектів зросла з 60 тисяч доларів до майже 4 мільйонів. До речі, нещодавно у Вашингтоні проходили переговори офіційної делегації України з державами «великої сімки» з метою розв'язання проблеми закриття ЧАЕС й було прийнято рішення про розробку до квітня експертами «великої сімки» та України конкретного плану дій з переведення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему. Зокрема, було висловлено категоричне несприйняття Україною звіту експертної комісії ЄБРР щодо визначення відповідності проекту завершення будівництва блоків ВВЕР-1000 на Рівненській та Хмельницький АЕС вимогам найменших витрат.

Людина — це така істота, яка до всього звикає і пристосовується. Але ж як хотілося б дихати на повні груди і не замислюватись, як там почуває себе «саркофаг»...

Яна СТАДІЛЬНА.

Зимівля пернатих під прицілом жорстокості

Рисові чеки Придунав'я нинішньої зими дуже нагадують... величезні вулики. Тільки рояться над ними не бджоли, а різноманітні птахи. Їх, відомо, зазвичай немало зимує на причорноморських озерах та лиманах, у дельтах рік Дунаю та Дністра. Тільки неперевершено граціозних красенів-лебедів тут збирається, за твердженням фахівців-орнітологів, близько 10 тисяч, а ще сотні тисяч качок та білолобих гусей, фазанів й куріпок, голубів — всього десь з мільйон пернатих.

Злетілися сюди птахи звідусіль. Вовтузяться в рисовій соломі, харч добувають. А з'явиться якась тривога — вмить здіймаються в небо величезними галасливими хмарами.

Не всі, однак, дісталися чеків — у звичних місцях зупинилися зимувати. А там чи сніг, чи крижана кірка — і через голод та холод чимало пернатих знесиліли, стали кволими. Хижаки цього й очікували. Причому не тільки чотириногі. Декотрі з «мисливців», є свідчення, набивали охлялими голубами повні мішки. Гусей вбивали нерідко просто палицями, по десятку-два... Звертатися до совісті таких, певно, марно.

Та в деяких місцях, можна бачити, природолюби налагодили підгодівлю птахів зерновими і харчовими відходами. Їдеш, скажімо, з Одеси на Іллічівськ, — біля мосту через Сухий лиман чисто тобі пташине царство. Пернаті, привчені до людської доброти, можуть взяти корм мало не з рук.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Пам'ять

Метр театрального авангардизму

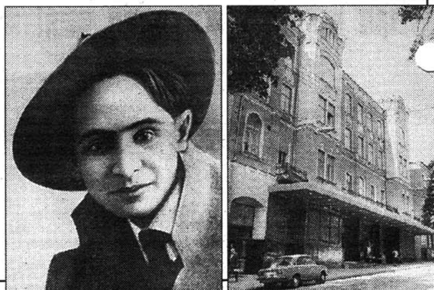
Сьогодні виповнюється 110 років від дня народження Леся Курбаса (1887—1937)

Олександр Степанович Курбас, український актор, режисер, теоретик театру, педагог, організатор багатьох творчих колективів, зокрема театру «Березіль», вписав одну із найяскравіших сторінок в історію українського і світового мистецтва.

Лесь Курбас був послідовником етичних ідей Г. Сковороди та Л. Толстого. Він знався на музиці й хореографії, був піаністом-імпровізатором, писав новели, малював, володів кількома мовами.

На знімках: Лесь Курбас — мистецький керівник «Молодого театру» (1918 рік); Київський молодий театр сьогодні.

Фото Володимира ФАЛІНА (ДІНАУ-Укрінформ).

Резонанс

Джентльменська угода по-рівненськи

Поки наша молода держава виборсується з економічної кризи, окремі багаті фірми чи бізнесмени скеровують чималі кошти на розвиток літератури, мистецтва, спорту, допомагають бідним і хворим. Честь і хвала їм за це!

Завдяки допомозі спонсорів проводить свої передплатні лотереї газета «Голос України». Ось і в Рівному серед інших зголосився допомогти в організації лотереї Віктор Чайка — директор фірми «КамАЗтранссервіс», підприємства, відомого своєю діяльністю. Домовлялися з Віктором Анатолійовичем: ви нам, мовляв, невелику фінансову підтримку, а ми вам — рекламу. Про згоду керівника фірми виступити спонсором було повідомлено у газеті.

І ось настав час лотерейного розіграшу. Але... Як, мабуть, уже здогадався читач, призів від «КамАЗтранссервісу» у списку не було — фірма не перерахувала грошей (зазначимо, сума дорівнює лише половині зарплати водія фірми).

На здивування кореспондента Віктор Чайка відповів:

— У нас нічим зарплату видавати.

Ось така «джентльменська» угода!

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

З нами мир міцніший, а стабільність реальна

Як досить плідну можна оцінити зустріч членів постійної Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Верховної Ради України з делегацією Конгресу США, яка перебувала в Києві з візитом. Обговорювали питання двостороннього співробітництва, а також відносини України й НАТО.

Заступник голови комісії Іван Заєць зазначив, що «в Києві розглядають США як стратегічного партнера». Дуже важливе те, що саме в Конгресі США прийнято резолюцію про підтримку України. Крім того, сказав Іван Заєць, «Сполучені Штати є важливим донором у проведенні економічних реформ в Україні».

Однак особливої ваги україно-американські відносини набувають у зв'язку з розширенням НАТО на схід. Конгресмени США, які водночас є і представниками Північноатлантичної асамблеї, вважають, що у процесі розширення альянсу на схід інтереси України буде враховано.

Глава делегації Джеральд Соломон заявив, що «США є палкими прихильниками незалежної суверенної України». Він також додав, що наша країна «є важливою, якщо не найважливішою, державою в регіоні щодо підтримання стабільності та довгочасного миру».

Гуртуються подоляни

У суботу відбувся перший з'їзд громадської організації — Хмельницького земляцтва в Києві «Хмельниччина». Доки Донецьк і Дніпропетровськ міряються силою, хмельничани також об'єднуються — для добра.

Уродженці квітучої подільської землі — відомі не лише на малій, а й на великій Батьківщині: міністри, депутати, народні артисти, митці, підприємці, вчені, журналісти (близько 200 делегатів) — зібралися на урочисту церемонію офіційного, освяченого управлінням юстиції, народження земляцтва. На з'їзді хмельницька «діаспора» у столиці також розглянула в «першому читанні» проект програми дій на 1997 рік. Він охоплює економічні, культурні, благодійні напрями, які, на думку делегатів, сприятимуть не тільки поглибленню стосунків між двома областями, — Хмельницькою і Київською — а й зміцненню всієї України — міжрегіональне співробітництво об'єднує державу, а не ділить на схід і захід.

Президентом земляцтва обрано доктора історичних наук, головного консультанта адміністрації Президента з питань внутрішньої політики Олега Бондарчука. На з'їзд прибула і представницька делегація з «метрополії» на чолі з головою обласної держадміністрації Євгеном Гусельниковим.

Запрошує «Теплицьтехмонтаж»

Правління ВАТ «Теплицьтехмонтаж» повідомляє, що збори акціонерів товариства відбудуться 10 квітня ц. р. о 10 годині за адресою:

255020, Бровари, вул. Гагаріна, 22.

Порядок денний:

1. Звіт правління товариства про результати роботи у 1996 році.
2. Затвердження плану діяльності на 1997 рік.
3. Про доповнення до документів товариства та інше.

До уваги підприємців!

Інформація про проведення аукціону з продажу майна ВАТ «Агат» (Городнянський телевізійний завод) у зв'язку з банкрутством

Назва об'єкта — цілісний майновий комплекс ВАТ «Агат».
Адреса: 251510, м. Городня Чернігівської області, вул. 1 Травня, 46.
Призначення об'єкта: випуск телевізорів чорно-білого зображення, кольорового IV покоління.
Загальна земельна ділянка — 11 га, проммайданчик —6,48 га.
Загальна площа приміщень — 30466 кв. м
виробнича площа — 10937 кв. м
складські приміщення — 4216 кв. м
підсобне господарство на 400 голів ВРХ.
Ціна продажу: в межах залишкової балансової вартості станом на 01.01.96 р. без урахування останньої індексації основних фондів — 2282 тис. грн. Сума грошових коштів, що вноситься — 228,2 тис. грн.
Оплата за рахунок грошових коштів на рахунок 1467801 у відділенні Промінвестбанку в м. Городні Чернігівської області, МФО 353401, код 14310951.
Умови продажу: організація виробництва без збереження профілю; виконання заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці та охорони навколишнього середовища.
Термін прийняття заяв — із дня опублікування цієї інформації протягом 27 днів, проведення аукціону через 30 днів за адресою: 250038, Чернігів, проспект Жовтневої революції, 133, к. 601.
Ознайомитися з об'єктом можна за його місцем знаходження кожного вівторка і четверга з 11.00 до 17.00 год.

Довідки за тел. 8-046-2-126-731.
Факс 8-046-2-126-701.

Правління ВАТ Компанія «Чернівціоблавтотранс»

повідомляє своїх акціонерів та їхніх представників, що 12 квітня цього року об 11.00 у приміщенні обласної філармонії (м. Чернівці, площа Філармонії, 10) відбудуться установчі збори ВАТ з порядком денним:

1. Затвердження правил процедури та регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Визначення основних напрямків діяльності АТ.
3. Обрання правління та ревізійної комісії.
4. Затвердження планів, положень про правління, ревізійну комісію, порядок розподілу прибутку, умов оплати праці членів правління та кошторису витрат.
5. Створення дочірніх підприємств та затвердження їхніх статутів, передача частки повноважень загальних зборів до правління товариства.

Реєстрація акціонерів почнеться о 9-й годині.

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумина, 4) по заявлению АКБ «Укрсоцбанк» (Ленинское отделение г. Запорожье) возбудил дело № 5/2-316 о признании банкротом закрытого акционерного общества «Горремстрой» (юридический адрес: 330035, Запорожье, ул. Волгоградская, 27; р/счет 10467128 в Запорожском региональном управлении КБ Приватбанк, МФО 313399).
Заявления кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

ІНФОРМАЦІЯ

про п'ятий випуск акцій Полтавського акціонерного банку «Полтава-банк»

Характеристика емітента

Полтавський акціонерний банк «Полтава-банк» перереєстрований Національним банком України 18 листопада 1994 року зі статутним фондом 18 100 000 000 карбованців. Банк є правонаступником Полтавського комерційного банку «Полтава-банк», який засновано в березні 1990 року. На цей час банк є акціонерним товариством відкритого типу.
Банк провів чотири емісії акцій, які зареєстровано Міністерством фінансів України та Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.
Загальне керівництво діяльністю АБ «Полтава-банк» здійснюється загальними зборами акціонерів та радою банку.
Поточною діяльністю АБ «Полтава-банк» керує правління. Голова правління банку — Некрасов Олександр Васильович.
На сьогодні банк має зареєстрований та сплачений статутний фонд у розмірі 3 000 000 (три мільйони гривень).
Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, дотримуються банком постійно.

Ділова активність

За період своєї діяльності банк забезпечив збільшення статутного фонду та інших власних коштів, додаткове залучення коштів у вигляді вкладів, депозитів, залишків коштів на рахунках клієнтів банку, що дозволило значною мірою розширити активні операції банку.
Кількість клієнтів банку постійно зростає і на цей час перевищує дві з половиною тисячі підприємств та організацій з різною формою власності, відкрито близько трьох тисяч рахунків фізичним особам.
Банк здійснює операції з іноземною валютою.
У 1993 році банк побудував власне приміщення, яке цілковито відповідає банківським вимогам, забезпечує максимум зручностей для клієнтів та працівників банку.

Дані про емісію акцій

Рішення про випуск акцій прийнято загальними зборами акціонерів від 10 січня 1997 року (протокол № 1).
Мета випуску акцій — збільшення статутного фонду банку.
Банк випускає прості іменні акції кількістю 25 000 000 штук номінальною вартістю 10 (десять) копійок. Сума емісії становить 2 500 000 (два мільйони п'ятсот тисяч) гривень.
Дивіденди виплачують один раз на рік за результатами діяльності банку. Розмір прибутку, який направляється на виплату дивідендів, визначають загальні збори акціонерів.
Передплата на акції п'ятого випуску проводиться в банку за адресою: Полтава, вул. Паризької Комуни, 40-а та у філіях банку в містах Гадячі, Кременчуці та Лубнах Полтавської області та в місті Києві. Регіон передплати — Україна.
Початок передплати — 31 березня 1997 року.
Закінчення — 30 вересня 1997 року.
Облік та рух акцій, що їх випускає банк, веде незалежний реєстратор - ТОВ «Полтавська консалтингова група» відповідно до Положення про порядок ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Адреса банку:
Україна, 314020, Полтава, вул. Паризької Комуни, 40-а.
Телефони: (05322) 7-37-06, 2-57-86, 2-57-88, 7-17-28, 2-88-91.
Телефакси: (05322) 2-57-86, 7-17-28.

У зв'язку зі створенням на базі ліквідованого товариства з обмеженою відповідальністю СП «Калинівський ринок» міського торговельного комплексу «Калинівський ринок» претензії кредиторів приймає ліквідаційна комісія протягом двох місяців за адресою:

274018, м. Чернівці, вул. Вільнюська, 20, тел. 7-54-34.

Арбітражний суд Харківської області (Харків, вул. Сумська, 64) порушив справу № 3554/7-72 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю кафе «Монте-Карло» (Люботин Харківської області, вул. Ушакова, 3; розрахунковий рахунок 467503 в Люботинському відділенні банку «Україна»).
Претензії приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Її день ангела. Сто років тому

25 лютого 1871 року народилася Леся Українка

САМЕ в такі зимові дні сто років тому Леся Українка відзначала своє 26-ліття... «На мене останній місяць напала відраза до писання, — ділилася вона своїми переживаннями з родичкою Л. Драгомановою-Шишмановою, — і я як єсть нікому не писала, навіть думати про се не хотіла і про се нічого жалувать, бо коли я пишу в такім стані душі, то все одно толку мало... Література моя ледве дише, ледве світить і блимає».

Поетеса вже тяжко хворіла, але мужньо зносила свої страждання. «Я випадково потрапила саме в той час, коли проф. Сапежко зробив Лесі укол у ногу, — згадувала сучасниця Поетеси О. Стешенко. — Це надзвичайно болюча операція. Але Леся без анестезії перенесла її стоїчно. Професор Сапежко казав, що такого терплячого пацієнта він у своїй практиці не зустрічав: «У мене при такій операції пацієнти-мужчини ведмедем ревуть, а тут тендітна жінка зціпила зуби і мовчить».

Захворювання прогресувало, проте не могло скувати творчу й громадську активність Поетеси. «Люди приходять, приносять книжки... Таким способом я знаю, що на світі не все так тихо, як у моїй хаті».

У світі й справді не було тихо, і Леся Українка відгукувалася як могла на сучасні їй події.

«Ганьба вільним поетам», — протестувала вона проти французьких письменників, що вітали приїзд до Франції російського самодержця, і тут же окреслювала риси портрета імперії: «Так, Росія величезна, голод, неосвіченість, злодійство, лицемірство, тиранія безмежні... Не бійтесь, побратими, в'язниця поетів, що люблять волю, батьківщину і народ, не така тісна, як інші ув'язнення, вона простора, й її славне ім'я —«Росія».

У ті лютневі дні на своєму хуторі помер Пантелеймон Куліш. Поетеса зізналася, що ставлення її до цього письменника виняткове. Вона вважала його своїм учителем, зачитувалася з дитинства його перекладами з А. Міцкевича. Але переклади творів В. Шекспіра, виконані П. Кулішем, оцінювала негативно.

У черговому листі до Л. Драгоманової-Шишманової просить ту надіслати їй переклад з Т. Шевченка французькою мовою з паризького журналу «Magazin Internationale».

Зацікавлення ще одним зарубіжним перекладом видатного Поета — не лише данина поваги до Т. Шевченка. Леся Українка з європейських літератур особливо вирізняла французьку. Ще на 18-му році життя вона склала власну програму визначних творів французької літератури, які передбачали перекласти члени київського гуртка «Плеяда». Серед інших Лесю Українку цікавили П. Беранже, Віктор Гюго, Жорж Санд, Гюстав Флобер, Леконт де Ліль. До програми не потрапив Гі де Мопасан, якого Поетеса недолюблювала, бо він, на її думку, спотворив чисту ідею натуралізму.

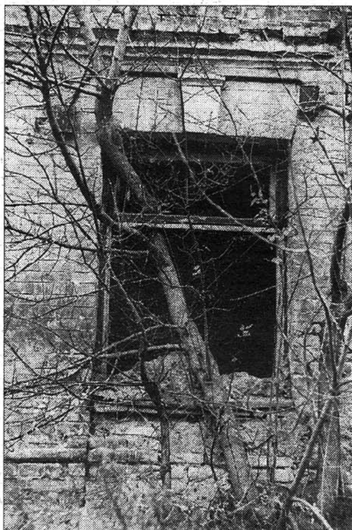
Увагу Лесі Українки привертали твори французьких авторів-утопістів. Розглядаючи проблему художньої правди в таких творах, поетеса критикувала роман Миколи Чернишевського «Что делать?» саме за спотворення дійсності.

Тоді ж, у лютому, в Петропавловській в'язниці в Петербурзі спалила себе студентка Марія Вітрова, не знісши нелюдської зневаги, що заподіяв їй жандарм. Л. Старицька-Черняхівська згадувала, що Поетеса глибоко й боляче сприймала ті події: «лежала нерухомо в ліжку і писала».

... Так прожила я
цілу довгу зиму...
Стіни чотири тісно оточили
Мене навколо: се ж
увесь мій світ.
Там, за вікном,
я чую, світ
інакший
Шумить, гуде,
веде свою
розмову.
І туркіт повозів,
і людські голоси,
Дзвінки трамваїв,
гомін паровозів
Зливаються в одну
тремтячу ноту,
Мов тремоло великої оркестри.
І день і ніч гуде ота музика.
Який шумливий світ
там за вікном!..

Віталій АБЛІЦОВ.

Забуті...

Знімок — не вигадка фотографа. Цей будинок — на вулиці Воздвиженській у Києві в довгому очікуванні ремонту. Скільки ж років він чекає, якщо дерево встигло прорости через вікно? Скільки ще таких дерев повиростає, доки згадають про обіцяний ремонт? Чи може, про нього забули, як і про пам'ятник Олександрові II, який «зберігається» на задвірках столичного музею російського мистецтва, свого часу поступившись місцем в затишному залі музею бюсту великого Ілліча?

Фото Володимира ФАЛІНА та Анастасії СИРОТКІНОЇ.

З телетайпа

Найздібнішим — іменні стипендії

Іменні стипендії, встановлені Чернівецькою обласною державною адміністрацією та обласною радою профспілок, вручатимуться найздібнішим і найнаполегливішим учням з багатодітних та малозабезпечених сімей. Кошти для заохочення і підтримки школярів надійшли під час акції «Милосердя», яку в області проведено в рамках президентської програми «Діти України». До благодійницької справи прилучилися десятки промислових підприємств, приватних виробничих та комерційних структур, державних установ і громадських організацій, сотні окремих мешканців краю. На відповідний банківський рахунок надійшло значно більше коштів, ніж передбачалося організаторами акції. Їх узяли на суворий облік і розподіляють серед тих, кому конче потрібна матеріальна допомога. Значні суми грошей передано дитячим будинкам сімейного типу, інтернатам для дітей-сиріт, комітетові багатодітних матерів та товариству з соціального захисту дітей-інвалідів.

Автомобіль — дуже добре

Понад 50 фірм беруть участь у восьмій міжнародній виставці «Прімус: автосервіс і все для автомобіля», що відкрилася в Торгово-промисловій палаті України в Києві. Це найбільша в Україні в 1997 році спеціалізована виставка з автосервісу, автозапчастин і автоінструменту. На ній експонують продукцію найбільші в нашій країні дилери і дистриб'ютери провідних західних фірм, що працюють у цій сфері. Вони представляють не тільки вітчизняне, але й обладнання, що виготовляють США, Німеччина, Великобританія, Італія, Росія та інші країни. Крім українських експонентами є ряд компаній Німеччини, Польщі, країн Балтії.

А підвода — ліпше

У селі Демидівці Тростянецького району на Вінниччині розпочато виготовлення возів. Спочатку виробляли їх для власних потреб, адже через різке зростання цін на енергоносії в колективному господарстві збільшили коненферму, та й більш як півсотні селян тримають коней на присадибних ділянках. Отож потреба в цьому давньому транспортному засобі виявилася чималою, і для її задоволення створили спеціальну «возобудівну» ланку. Задовольнивши потреби свого села, вона взялася за випуск продукції й для інших. Здійснені керівництвом КСП маркетингові заходи засвідчили, що роботи для спецланки вистачить надовго.

Смачного!

Картопляна запіканка

На 8 картоплин треба: 1—2 столові ложки з горою пшеничного борошна, 1 яйце, 30 г сала, 1—2 цибулини, соди на кінчику ножа, сіль і мелений перець за смаком, сметана, вершкове масло.

Сиру почищену картоплю натріть на тертушці, зміщайте з борошном, сирим яйцем, посоліть, додайте мелений перець, соду та дрібно порізану, підсмажену з салом цибулю. Глибоку сковорідку змастіть жиром, викладіть в неї картопляну масу рівним шаром і поставте в духовку запікатися. Подавайте картопляну запіканку гарячою із сметаною або розтопленим вершковим маслом. Смачного!

Господині на замітку

Секрети прання

* Сукні коричневого, бежевого, кремового кольору, виправши, можна занурити на кілька хвилин у розчин чайної заварки, тільки спочатку треба перевірити на кінчику пояса або клаптику, що залишився, чи збігаються відтінки. Потрібного можна досягти, змінюючи міцність заварки.

* Яскраво-червоні і яскраво-сині тканини довше зберігають колір, коли під час полоскання додати до води чайну ложку питної соди на літр води.

* Щоб освіжити чорну тканину, додайте у воду для останнього полоскання пучку солі.

* Коли полощете червоні і блакитні тканини, додайте у воду оцту, рожеві — нашатирний спирт, фарби стануть яскравіші.

Перлини з дитячих вуст

Було б забрати зайчика

— Бабусю, що ти мені сьогодні принесла від зайчика? — запитує хлопчик.

— Нічого, сьогодні зайчик не дав нічого.

— То було б зайчика забрати...

Навіщо казати?

— Синку, чому ти мені не сказав, що цей хлопчик кидається в тебе камінням?

— А навіщо тобі казати? Ти ж все одно в нього не поцілиш...

Миколка не вірить

Стоять двоє хлопчиків у сусіда під хатою, один з них кричить:

— Дядьку Микито! Дядьку Микито!

— А що там таке?

— Та ось Миколка не вірить, що у вас від горілки ніс червоний, то хай подивиться.

Надіслала **Наталя ЩЕРБИНА**, 15 років.

Баландино Кам'янського району Черкаської області.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.

Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

◊ Рукописів не повертаємо.

◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282065.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Зам. 0311034.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.